

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«АГРОФІРМА «ІМ. ДОВЖЕНКА»**

**Фінансова звітність
за рік, що закінчився 31 грудня 2021**

Разом зі звітом незалежного аудитора

ЗМІСТ

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНИХ АУДИТОРІВ

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН	3
ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)	5
ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ	6
ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	7
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	8

Звіт незалежного аудитора

Учаснику Товариства з обмеженою відповідальністю «Агрофірми «ім. Довженка»

Звіт про аудит фінансової звітності

Наша думка

На нашу думку, фінансова звітність відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах, фінансовий стан Товариства з обмеженою відповідальністю «Агрофірми «ім. Довженка» (далі - Компанія) станом на 31 грудня 2021 року та фінансові результати та рух грошових коштів Компанії за рік, що закінчився на вказану дату, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) і відповідає, в усіх суттєвих аспектах, вимогам Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” щодо фінансової звітності.

Наш звіт аудитора відповідає нашому додатковому звіту для Аудиторського комітету від 31 травня 2022 року.

Предмет аудиту

Фінансова звітність Компанії включає:

- звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2021 року;
- звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) за рік, що закінчився на вказану дату;
- звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився на вказану дату;
- звіт про власний капітал за рік, що закінчився на вказану дату; та
- примітки до фінансової звітності, які включають опис основних принципів облікової політики та іншу пояснювальну інформацію.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Наша відповідальність відповідно до цих стандартів описана далі у розділі “Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності” нашого звіту.

Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Незалежність

Ми є незалежними по відношенню до Компанії відповідно до Міжнародного кодексу етики для професійних бухгалтерів (у тому числі Міжнародних стандартів незалежності) Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичних вимог Закону України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”, які стосуються нашого аудиту фінансової звітності в Україні. Ми виконали наші інші етичні обов'язки відповідно до цих вимог і Кодексу РМСЕБ.

Відповідно до всієї наявної у нас інформації, ми заявляємо, що ми не надавали неаудиторських послуг, які заборонені частиною 4 статті 6 Закону України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”.

Ми не надавали послуг Компанії, крім послуг з обов'язкового аудиту, протягом періоду з 1 січня 2021 року до 31 грудня 2021 року.

Суттєва невизначеність, пов'язана з подальшою безперервною діяльністю

Ми звертаємо увагу на Примітку 2 (b) у фінансовій звітності, в якій описано, що з 24 лютого 2022 року на діяльність Компанії суттєво впливають військові дії, що тривають в Україні, і масштаби подальшого розвитку подій або терміни припинення цих дій є невизначеними. Як зазначено у Примітці 2 (b), ці події та умови разом з іншими питаннями, описаними у Примітці 2 (b), свідчать про існування суттєвої невизначеності, яка може викликати значні сумніви у спроможності Компанії продовжувати подальшу безперервну діяльність. Наша думка не є модифікованою щодо цього питання.

Пояснювальний параграф

Відповідно до чинного законодавства станом на дату цього аудиторського звіту фінансова звітність Компанії повинна бути складена в єдиному електронному форматі (iXBRL). Як описано у Примітці 2 (a) до фінансової звітності, що станом на дату цього аудиторського звіту управлінський персонал Компанії ще не підготував пакет звітності у форматі iXBRL внаслідок обставин, описаних у цій Примітці, та планує підготувати і подати цей пакет звітності протягом 2022 року. Наша думка не є модифікованою щодо цього питання.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту - це питання, які, на нашу професійну думку, мали найбільше значення для нашого аудиту фінансової звітності за поточний період. Ці питання були розглянуті у контексті нашого аудиту фінансової звітності в цілому та при формуванні нашої думки про цю звітність, і ми не висловлюємо окремої думки з цих питань. Крім питання, описаного у розділі "Суттєва невизначеність, пов'язана з подальшою безперервною діяльністю", ми визначили питання, яке описано нижче, ключовим питанням аудиту, про яке слід повідомити у нашому звіті.

Ключове питання аудиту	Які аудиторські процедури були виконані стосовно ключового питання аудиту
<p>Оцінка біологічних активів</p> <p>Відповідні розкриття інформації наведені у Примітках 2 (d) та 6 до фінансової звітності.</p> <p>Компанія оцінює біологічні активи (зернові та тварини на вирощуванні та відгодівлі) за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж відповідно до МСБО 41 «Сільське господарство» та МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості».</p> <p>Компанія має поточні біологічні активи, що складаються з озимих зернових, у сумі 255,4 мільйонів гривень та довгострокові біологічні активи, що складаються переважно з великої рогатої худоби, у сумі 464,7 мільйонів гривень.</p> <p>Компанія оцінює справедливую вартість за вирахуванням витрат на продаж її біологічних активів на основі методу дисконтованих грошових потоків.</p>	<p>Поміж інших аудиторських процедур ми виконали оцінку облікової політики Компанії та методології оцінки біологічних активів.</p> <p>Ми перевірили відповідність застосованих методів оцінки МСБО 41, МСФЗ 13 та міжнародним стандартам оцінки і галузевим нормам.</p> <p>Ми оцінили компетентність, навички та досвід осіб, які провели оцінку, та перевірили їх кваліфікацію.</p> <p>Ми провели критичний аналіз припущень управлінського персоналу на основі історичних даних (врожаїв) і, у відповідних випадках, зовнішніх параметрів (цін) та ринкових даних і дійшли висновку, що використані припущення знаходяться у прийнятному діапазоні.</p> <p>Крім того, ми порівняли ці ключові припущення з припущеннями, які були використані у бюджеті на наступний рік, затвердженому Бюджетним комітетом, та історичними результатами діяльності та оцінили причини будь-яких змін.</p>

Ця оцінка є суттєвою для нашого аудиту, оскільки процес оцінки є комплексним та передбачає застосування суджень.

Нижче наведені ключові припущення, використані при підготовці прогнозу майбутніх грошових потоків (див. Примітку 6 до фінансової звітності):

- очікувані врожаї;
- ціни;
- ставки дисконтування.

З огляду на відсутність активного ринку, він заснований на неспостережних даних, отриманих від внутрішніх експертів Компанії у сфері сільського господарства, збуту та фінансової звітності, які накопичують цю інформацію на основі результатів діяльності минулих років та з відкритих джерел, тобто з прогнозів ринкових аналітиків та звітів галузевих експертів.

Отже, по суті, прогноз є схильним до ризику суттєвого викривлення. Зважаючи на це, ми визначили оцінку біологічних активів ключовим питанням аудиту.

Ми залучили наших експертів з оцінки для оцінки обґрунтованості та коректності ставок дисконтування.

Ми перевірили аналіз чутливості до зміни значних припущень для оцінки їх впливу на справедливу вартість за вирахуванням витрат на продаж біологічних активів, та переконались у достатності розкриття інформації щодо цього.

Ми перевірили математичну точність моделі оцінки та проаналізували коректність відповідних розкриттів інформації, наведених у фінансовій звітності (див. Примітку 6 до фінансової звітності).

Інша інформація, включаючи звіт про управління

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація включає звіт про управління (але не включає фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо цієї фінансової звітності), які ми отримали до дати випуску цього звіту аудитора.

Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію, включаючи звіт про управління.

У зв'язку з проведенням нами аудиту фінансової звітності наш обов'язок полягає в ознайомленні із зазначеною вище іншою інформацією та у розгляді питання про те, чи наявні суттєві невідповідності між іншою інформацією та фінансовою звітністю або нашими знаннями, одержаними в ході аудиту, та чи не містить інша інформація інших можливих суттєвих викривлень.

На нашу думку, за результатами проведеної нами роботи у ході аудиту інформація, наведена в звіті про управління за фінансовий рік, за який підготовлена фінансова звітність, відповідає фінансовій звітності.

Крім того, виходячи з нашого знання та розуміння суб'єкта господарювання та його середовища, отриманих у ході аудиту, ми зобов'язані повідомляти про факт виявлення суттєвих викривлень у звіті про управління та іншій інформації, які ми отримали до дати цього аудиторського звіту. Ми не маємо що повідомити у цьому зв'язку.

Відповідальність управлінського персоналу та Аудиторського комітету за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ та вимог Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" щодо фінансової звітності, а також за такий внутрішній контроль, який управлінський персонал визначає потрібним для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Компанії продовжувати безперервну діяльність, за розкриття у відповідних випадках відомостей, що стосуються безперервної діяльності, та за складання звітності на основі припущення про подальшу безперервну діяльність, крім випадків, коли управлінський персонал має намір ліквідувати Компанію або припинити її діяльність, або коли в нього відсутня жодна реальна альтернатива, крім ліквідації або припинення діяльності.

Аудиторський комітет несе відповідальність за нагляд за процесом підготовки фінансової звітності Компанії.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Наша мета полягає в отриманні обґрунтованої впевненості у тому, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки, та у випуску аудиторського звіту, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, але не є гарантією того, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявляє суттєві викривлення за їх наявності. Викривлення можуть виникати внаслідок шахрайства або помилки і вважаються суттєвими, якщо можна обґрунтовано очікувати, що окремо чи в сукупності вони вплинуть на економічні рішення користувачів, які приймаються на основі цієї фінансової звітності.

У ході аудиту, що проводиться відповідно до МСА, ми застосовуємо професійне судження та зберігаємо професійний скептицизм протягом всього аудиту. Крім того, ми виконуємо наступне:

- виявляємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства або помилки; розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики; отримуємо аудиторські докази, які є належними та достатніми і надають підстави для висловлення нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення в результаті шахрайства є вищим, ніж ризик невиявлення суттєвого викривлення в результаті помилки, оскільки шахрайські дії можуть включати змову, підробку, навмисний пропуск, викривлене подання інформації та дії в обхід системи внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння системи внутрішнього контролю, що стосується аудиту, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю Компанії;
- оцінюємо належний характер застосованої облікової політики та обґрунтованість бухгалтерських оцінок і відповідного розкриття інформації, підготовленої управлінським персоналом;
- робимо висновок про правомірність застосування управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності та на основі отриманих аудиторських доказів - висновок про наявність суттєвої невизначеності у зв'язку з подіями або умовами, які можуть викликати значні сумніви у спроможності Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми дійшли висновку про наявність суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу у нашому аудиторському звіті до відповідного розкриття інформації у фінансовій звітності або, якщо таке розкриття є неналежним, модифікувати нашу думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Проте майбутні події або умови можуть призвести до того, що Компанія втратить здатність продовжувати свою діяльність на безперервній основі;
- проводимо оцінку подання фінансової звітності в цілому, її структури та змісту, включаючи розкриття інформації, а також того, чи розкриває фінансова звітність операції та події, покладені в її основу, так, щоб було забезпечено їхнє достовірне подання.

Ми здійснюємо інформаційну взаємодію з Аудиторським комітетом повідомляючи їм, серед іншого, про запланований обсяг та строки аудиту, а також про суттєві зауваження за результатами аудиту, у тому числі про значні недоліки системи внутрішнього контролю, які ми виявляємо у ході аудиту.

Крім того, ми надаємо Аудиторському комітету заяву про те, що ми дотримались усіх відповідних етичних вимог до незалежності, та поінформували цих осіб про всі взаємовідносини та інші питання, які

можна обґрунтовано вважати такими, що мають вплив на незалежність аудитора, і, якщо потрібно, - про заходи, вжиті для усунення загроз, або застосовані застережні заходи.

Із тих питань, про які ми повідомили Аудиторський комітет, ми визначаємо питання, які були найбільш значущими для аудиту фінансової звітності за поточний період і, відповідно, є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання у нашому аудиторському звіті, крім випадків, коли оприлюднення інформації про ці питання заборонене законом чи нормативними актами, або коли у надзвичайно рідкісних випадках ми доходимо висновку про те, що інформація про будь-яке питання не повинна бути повідомлена у нашому звіті, оскільки можливо обґрунтовано передбачити, що негативні наслідки повідомлення такої інформації перевищать суспільно значиму користь від її повідомлення.

Звіт про інші правові та регуляторні вимоги

Призначення аудитора

Ми вперше були призначені аудиторами Компанії для обов'язкового аудиту рішенням учасника 15 серпня 2019 року.

Наше призначення поновлювалося щороку рішенням учасника протягом загального періоду безперервного призначення аудиторами, який складає 3 роки.

Ключовий партнер з аудиту, відповідальний за завдання з аудиту, за результатами якого випущено цей звіт незалежного аудитора, Волкова Олена Анатоліївна.

ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)"

Волкова Олена Анатоліївна

Ідентифікаційний код 21603903

Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 0152

Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101813

ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)"

м. Київ, Україна

31 травня 2022 року

► ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН

СТАНОМ НА 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Актив	№ прим.	31 грудня 2021	31 грудня 2020
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи		11 270	7 520
Первісна вартість		14 534	8 882
Накопичена амортизація		(3 264)	(1 362)
Незавершені капітальні інвестиції	4	4 166	7 730
Основні засоби	4	627 087	661 510
Первісна вартість		996 688	927 017
Знос		(369 601)	(265 507)
Інвестиційна нерухомість		576	598
Первісна вартість		705	705
Знос		(129)	(107)
Довгострокові біологічні активи	6	464 712	421 109
Активи у формі прав користування	5	737 869	647 030
Усього за розділом I		1 845 680	1 745 497
II. Оборотні активи			
Запаси	7	623 651	413 608
Виробничі запаси		134 961	81 455
Незавершене виробництво		233 555	189 988
Готова продукція		255 090	142 016
Товари		45	149
Поточні біологічні активи	6	255 368	157 236
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	8	620 258	769 795
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами		2 156	1 411
з бюджетом		69 285	118
Інша поточна дебіторська заборгованість	8	1 072 372	532 403
Гроші та їх еквіваленти	9	8 232	52 464
Готівка		46	39
Рахунки в банках		8 186	52 425
Витрати майбутніх періодів		39	39
Інші оборотні активи		13 188	6 909
Усього за розділом II		2 664 549	1 933 983
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		-	1 321
Баланс		4 510 229	3 680 801

► ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН (ПРОДОВЖЕННЯ)
СТАНОМ НА 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Пасив	№ прим.	31 грудня 2021	31 грудня 2020
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал, включаючи: Внески до зареєстрованого капіталу	10	4 811	4 811
Капітал у дооцінках		239 194	306 213
Додатковий капітал		485 569	485 569
Резервний капітал		1 167	1 167
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		2 711 796	1 962 636
Усього за розділом I		3 442 537	2 760 396
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Довгострокові кредити та позики	11	10 886	21 950
Довгострокові зобов'язання з оренди	12	539 643	476 879
Інші довгострокові зобов'язання		866	866
Усього за розділом II		551 395	499 695
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими кредитами та позиками	11	2 710	18 595
довгостроковими зобов'язаннями з оренди	12	227 087	211 711
товари, роботи, послуги		50 935	38 469
розрахунками з бюджетом		87 576	10 569
розрахунками зі страхування		1 320	1 185
розрахунками з оплати праці		5 839	4 741
з одержаних авансів		122 021	103 485
Поточні забезпечення		15 850	7 056
Доходи майбутніх періодів		656	-
Інші поточні зобов'язання		2 303	24 899
Усього за розділом III		516 297	420 710
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс		4 510 229	3 680 801

Затверджено до випуску та підписано 31 травня 2022 року.

Жилін Сергій Вікторович
Генеральний директор

Логвиненко Галина Володимирівна
Головний бухгалтер

► ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)
 ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ
 (суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Розділ I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	№ прим.	2021	2020
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	13	1 992 108	1 708 303
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	14	(1 794 144)	(1 512 375)
Дохід (витрати) від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю та первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції		765 255	407 961
Валовий:			
Прибуток		963 219	603 889
Інші операційні доходи	15	13 295	8 276
Адміністративні витрати	16	(42 513)	(34 015)
Витрати на збут	17	(84 269)	(94 202)
Інші операційні витрати	18	(35 510)	(74 553)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
Прибуток		814 222	409 395
Інші фінансові доходи	19	707	862
Фінансові витрати	19	(130 592)	(139 053)
Фінансовий результат до оподаткування:			
Прибуток		684 337	271 204
Витрати з податку на прибуток		-	-
Чистий фінансовий результат:			
Прибуток		684 337	271 204

Розділ II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	2021	2020
<i>Статті, що не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>		
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	(2 315)	(19 260)
Інший сукупний дохід до оподаткування	(2 315)	(19 260)
Інший сукупний дохід після оподаткування	(2 315)	(19 260)
Сукупний дохід	682 022	251 944

► ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ

ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Стаття	№ прим.	2021	2020
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)		1 832 396	1 734 406
Повернення податків і зборів		4	-
Цільового фінансування		4 350	2 422
Надходження від отримання субсидій, дотацій		-	810
Надходження авансів від покупців та замовників		829 292	197 685
Надходження від повернення авансів		42	698
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках		-	862
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)		262	-
Надходження від операційної оренди		-	314
Надходження від страхових премій		1 203	-
Надходження фінансових установ від повернення позик		179	-
Інші надходження		2 032	1 969
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)		(1 050 724)	(914 324)
Праці		(187 467)	(163 208)
Відрахувань на соціальні заходи		(51 087)	(43 900)
Зобов'язань з податків і зборів		(174 897)	(262 450)
Витрачання на оплату авансів		(28 913)	(54 795)
Витрачання на оплату повернення авансів		(251 983)	(9 801)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами		(1 288)	-
Витрачання фінансових установ на надання позик		(233)	-
Інші витрачання		(10 292)	(800)
Чистий рух коштів від операційної діяльності		912 876	489 888
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від отриманих:			
відсотків		707	-
Надходження від погашення позик		1 340 516	563 803
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці		-	300
Витрачання на придбання:			
необоротних активів		(119 057)	(19 079)
Витрачання на надання позик		(1 886 768)	(641 417)
Інші платежі		-	(567)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності		(664 602)	(96 960)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Отримання позик		212 885	361 094
Витрачання на:			
Погашення позик		(252 516)	(481 784)
Витрачання на сплату відсотків		(129 392)	(142 640)
Витрачання на сплату заборгованості з оренди		(128 367)	(121 255)
Інші платежі		-	(111)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	11	(297 390)	(384 696)
Чистий рух грошових коштів за звітний період		(49 116)	8 232
Залишок коштів на початок року		52 464	45 607
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів		4 884	(1 375)
Залишок коштів на кінець року	9	8 232	52 464

► ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ

ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Стаття	Зареєстрований капітал	Капітал в дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
Залишок на 01 січня 2020 року	4 811	399 279	485 569	1 167	1 617 626	-	-	2 508 452
Чистий прибуток (збиток) за 2020 рік	-	-	-	-	271 204	-	-	271 204
Інший сукупний дохід за 2020 рік:	-	(19 260)	-	-	-	-	-	(19 260)
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	-	(19 260)	-	-	-	-	-	(19 260)
Інші зміни в капіталі *	-	(73 806)	-	-	73 806	-	-	-
Разом змін в капіталі	-	(93 066)	-	-	345 010	-	-	251 944
Залишок на 31 грудня 2020 року	4 811	306 213	485 569	1 167	1 962 636	-	-	2 760 396
Чистий прибуток (збиток) за 2021 рік	-	-	-	-	684 337	-	-	684 337
Інший сукупний дохід за 2021 рік:	-	(2 315)	-	-	-	-	-	(2 315)
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	-	(2 315)	-	-	-	-	-	(2 315)
Інші зміни в капіталі *	-	(64 704)	-	-	64 823	-	-	119
Разом змін в капіталі	-	(67 019)	-	-	749 160	-	-	682 141
Залишок на 31 грудня 2021 року	4 811	239 194	485 569	1 167	2 711 796	-	-	3 442 537

1. Загальна інформація

▪ Організаційна структура та діяльність

Товариство з обмеженою відповідальністю «АГРОФІРМА «ІМ. ДОВЖЕНКА» (далі - Компанія) зареєстроване відповідно до законодавства України 30 травня 2005 року та є резидентом України.

Основна діяльність Компанії – це вирощування зернових та технічних культур та тваринництва.

У 2021 році середньооблікова чисельність працівників склала 1 205 осіб (2020: 1 194 осіб).

Юридична адреса Компанії: Полтавська обл., Миргородський район, село Яреськи, вулиця Козацький шлях, будинок 29.

▪ Умови здійснення діяльності в Україні

У 2021 році Україна була зобов'язана погасити значну суму державного боргу, що вимагало мобілізації суттєвого внутрішнього і зовнішнього фінансування у дедалі складніших умовах кредитування країн, економіка яких розвивається.

Події, що призвели до анексії Криму Російською Федерацією у лютому 2014 року, та конфлікт на сході України, що розпочався навесні 2014 року, дотепер залишаються неврегульованими. 24 лютого 2022 року Російська Федерація розпочала воєнне вторгнення в Україну. У результаті, Уряд України запровадив воєнний стан на всій території країни. Відносини між Україною та Російською Федерацією стали вкрай напруженими.

Відповідно до закону про воєнний стан НБУ запровадив певні тимчасові обмеження, які мають вплив на економічні умови, у тому числі обмеження на міжнародні платежі в іноземній валюті, встановлення офіційного курсу обміну для 24 лютого 2022 року, зняття готівкових коштів з рахунків клієнтів в іноземній валюті та призупинення дебетових операцій з рахунків резидентів держави, яка здійснила збройну агресію проти України. Ці заходи мають на меті забезпечити надійне і стабільне функціонування фінансової системи України та сприяти підтримці Збройних сил України, а також безперебійній роботі критичної інфраструктури.

У лютому 2022 року темп інфляції у річному вираженні зріс до 10,7%. Інфляція має істотний вплив внаслідок напруженості через воєнну агресію і в подальшому фактичне російське вторгнення в Україну 24 лютого. У результаті, ціни на продукти харчування і пальне зросли максимально швидко через надмірний попит та дестабілізацію систем постачання. Разом із порушеними логістичними системами та зрослими виробничими витратами, підвищення попиту населення та подальше зростання світових цін на енергоресурси чинять суттєвий вплив на темп інфляції в Україні.

9 березня 2022 року Міжнародний валютний фонд ухвалив додаткове фінансування для України за програмою екстреної допомоги, відомою як Інструмент швидкого фінансування (Rapid Financing Instrument ("RFI")), у сумі 1,4 мільярда доларів США. Кошти, виділені за програмою RFI, забезпечать фінансування пріоритетних державних витрат і підтримку платіжного балансу України.

15 березня 2022 року Верховна Рада України прийняла наступні податкові зміни до закінчення дії воєнного стану:

- скасування акцизного податку на пальне та зниження ставки ПДВ на імпортне пальне з 20% до 7%;
- збільшення ліміту річного обороту для застосування спрощеної системи оподаткування та сплати єдиного податку з 10 мільйонів гривень до 10 мільярдів гривень, встановлення податкової ставки у розмірі 2% та скасування обмеження за кількістю працівників для великих компаній;
- звільнення землевласників від сплати податку за земельні ділянки та орендної плати за землю у регіонах, де відбуваються бойові дії, або на тимчасово окупованих територіях чи на територіях, визначених як засмічені вибухонебезпечними предметами (перелік таких територій буде визначено Кабінетом Міністрів України); період звільнення від оподаткування – з березня 2022 року по 31 грудня року, наступного за роком, в якому буде скасовано дію воєнного стану;
- звільнення від оподаткування операцій із добровільної передачі товарів і надання послуг Збройним силам України та підрозділам територіальної оборони;
- скасування нарахування податкових штрафів і пені за порушення податкового законодавства;
- включення суми ПДВ, сплаченої на вартість придбаних товарів і послуг, до податкового кредиту на основі первинної документації через неможливість реєстрації податкових накладних у Єдиному реєстрі податкових накладних (ЄРПН) (реєстрацію податкових накладних у ЄРПН буде завершено протягом 6 місяців після скасування воєнного стану);

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

- скасування на 2022 рік екологічного податку для підприємств, розташованих у зонах, де відбуваються бойові дії, або на тимчасово окупованих територіях.

У березні 2022 року уряд запровадив нульову квоту на експорт мінеральних добрив, великої рогатої худоби, м'яса великої рогатої худоби, жита, гречки, проса, цукру та солі, придатної для споживання. Експорт пшениці, кукурудзи, курячого м'яса, яєць та соняшникової олії підлягає ліцензуванню. Експорт природного газу заборонено.

Внаслідок російського вторгнення в Україну всі морські порти заблоковані, тому вантажні перевезення Чорним і Азовським морями наразі неможливі. Вантажні перевезення здійснюються залізничним транспортом і вантажними автомобілями.

Подальше економічне зростання залежить від подолання воєнної агресії Росії та від успіху Уряду України у реалізації нових реформ і стратегії відбудови після припинення вторгнення, а також співпраці з міжнародними фондами.

Попри певні покращення у 2021 році, наслідки поточної політичної та економічної невизначеності передбачити вкрай складно внаслідок воєнного вторгнення Росії на територію України в лютому 2022 року, і вони мають суттєвий вплив на економіку України та бізнес Компанії.

2. Основа і загальні принципи підготовки і складання фінансової звітності

а) Основа підготовки

Ця фінансова звітність є річною фінансовою звітністю Компанії, яка підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) за принципом історичної вартості, з коригуванням на початкове визнання фінансових інструментів за справедливою вартістю та коригуванням основних засобів до їхньої справедливої вартості відповідно до МСФЗ, яка є їх умовною вартістю та на подальшу оцінку будівель, споруд та машин та обладнання за справедливою вартістю, біологічних активів за справедливою вартістю за вирахуванням очікуваних витрат на продаж та сільськогосподарської продукції, яка відображається за собівартістю, яка визначається як справедлива вартість за вирахуванням очікуваних витрат на продаж в момент збору врожаю

Основні положення облікової політики, яка була застосована при підготовці цієї фінансової звітності, викладені в Примітці 3.

Зміни у фінансовій звітності після її випуску. Будь-які зміни у цій фінансовій звітності після її випуску вимагають затвердження керівництвом Компанії, яке ухвалило цю фінансову звітність до випуску.

Відповідно до пункту 5 статті 121 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підприємства, які повинні складати фінансову звітність за МСФЗ, складають і подають фінансову звітність на основі таксономії фінансової звітності за МСФЗ в єдиному електронному форматі (iXBRL). Проте станом на дату випуску цієї фінансової звітності, таксономія UA XBRL МСФЗ 2021 не була опублікована та процес подання фінансової звітності в єдиному електронному форматі не був ініційований Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку. Керівництво Компанії планує підготувати звіт у форматі iXBRL та подати його протягом 2022 року.

б) Безперервність діяльності

Ця фінансова звітність підготовлена відповідно до принципу безперервності діяльності на основі припущення, що Компанія та її кінцева материнська компанія Astarta Holding N.V. разом з компаніями, що прямо або опосередковано належать їй (надалі Група), будуть здатні реалізувати свої активи та врегулювати свої зобов'язання у ході звичайного ведення бізнесу в осяжному майбутньому.

Група, до якої належить Компанія, є вертикально інтегрованою та застосовує диверсифіковану бізнес-модель, яка забезпечує її здатність перепрофілюватися з вирощування цукрового буряку на вирощування інших сільськогосподарських культур із позитивним впливом на результати діяльності Групи в цілому та, відповідно, на результати діяльності Компанії, які суттєво залежать від діяльності Групи.

За 2021 рік чистий прибуток Компанії склав 684 337 тис. грн. (у 2020 році - чистий прибуток у сумі 271 204 тис. грн.), і Компанія мала позитивний чистий рух коштів від операційної діяльності у сумі 912 876 тис. грн. (у 2020 році - позитивний чистий рух коштів від операційної діяльності у сумі 489 888 тис. грн.). Поточні активи Компанії станом на 31 грудня 2021 року перевищували поточні зобов'язання на 2 148 252 тис. грн. (31 грудня 2020 року - на 1 513 273 тис. грн.).

24 лютого 2022 року Росія розпочала повномасштабне воєнне вторгнення в Україну. негайно після цього наказом Президента України, який ухвалила Верховна Рада України, було введено воєнний стан та відповідні тимчасові

обмеження, які впливають на економічні умови. Враховуючи зазначене вище, Компанія оцінила обґрунтованість застосування припущення про безперервність діяльності для підготовки цієї фінансової звітності.

Група компаній Астарта добре диверсифікована з географічної точки зору, а її основні активи розташовані у центральній частині України (у Полтавській області) та на заході України (у Хмельницькій, Вінницькій, Житомирській і Тернопільській областях); при цьому менш ніж 1% активів розташовані на півночі (у Чернігівській області) та на сході України (у Харківській області). На дату цієї фінансової звітності:

- найінтенсивніші бойові дії локалізовані в областях, де компанії Групи не провадять свою діяльність, отже, не має суттєвих активів;
- відсутні пошкоджені критичні активи, які не давали би можливості компаніям Групи продовжувати свою діяльність;
- суттєві активи не втрачені і не знаходяться на непідконтрольних Уряду України територіях.

У травні 2022 року група компаній Астарта закінчила свою весняну посівну кампанію цукрового буряка та зернових у всіх областях. Вся техніка та обладнання проходять регулярне технічне обслуговування з метою їх підготовки. Група провела посівну кампанію в аналогічних обсягах і протягом термінів, які були раніше, для забезпечення продовольчої безпеки країни. Кожне дочірнє агропідприємство Групи використовує власні запаси насіння, пального та мінеральних добрив, які знаходяться у безпосередній близькості до орних земельних ділянок.

Компанії Групи планують розпочати збиральну кампанію озимих у звичайному режимі на початку липня і продовжити її до серпня. Залежно від погодних умов та інших факторів, є можливість відкласти збирання врожаю на один-два тижні без істотного впливу на врожайність та якість. Вже відбуваються закупівлі пального для сезону збирання врожаю спільно з Міністерством аграрної політики і продовольства України та зерновими асоціаціями. У 2022 році Група планує роботу всіх її цукрових заводів із завантаженням виробничих потужностей на 3% більше, ніж у минулому році.

Компанії Групи частково реалізувала свою сільськогосподарську продукцію у січні-травні 2022 року місцевим покупцям та на експорт. Станом на дату цієї фінансової звітності Компанія має значні залишки зернових у хорошому стані. Наразі компанії Групи продовжують продавати свої зернові, цукор, молоко та продукцію переробки сої на внутрішньому ринку. Хоча експорт за рахунок морських перевезень тимчасово неможливий внаслідок призупинення роботи морських портів, компанії Групи планують здійснювати експортні продажі пшениці, кукурудзи та сої залізницею. Компанії Групи вже займаються переналаштуванням їхніх звичайних маршрутів доставки з південних у західні області. Транспортні маршрути у центральній та західній частинах України не зазнають впливу бойових дій.

Компанія не має торговельних відносин із компаніями, включеними до санкційних списків України, ЄС і США, чи з компаніями, пов'язаними з особами під цими санкціями.

Власні сільськогосподарські та офісні ІТ-рішення дозволяють Компанії забезпечити роботу бізнес-процесів у віддаленому режимі у поточних обставинах. Однак, у разі порушення роботи централізованих систем, усі дочірні підприємства Групи можуть працювати автономно відповідно до внутрішніх процедур і положень.

Український уряд вживає різноманітних заходів для підтримки діяльності аграрного сектору України. Уряд ухвалив механізм державних гарантій за кредитами підприємствам малого та середнього бізнесу в аграрному секторі. Такий же механізм для більших агропідприємств знаходиться у процесі впровадження і був уже обговорений з банками та учасниками ринку через асоціації. Вже затверджено зниження оподаткування поставок пального на територію України. Цей механізм дозволить надалі постачати пальне в Україну.

Станом на 31 грудня 2021 року Компанія дотримувалася фінансових показників за її кредитами. Станом на 16 травня 2022 року керівництво також підготувало прогноз дотримання фінансових показників за кредитами до травня 2023 року (включно). Спираючись на цей прогноз, керівництво очікує, що Компанія зможе дотримуватися встановлених фінансових показників у наступні 12 місяців після дати цієї фінансової звітності з істотним операційним запасом порівняно з передбаченими договорами значеннями показників. На думку керівництва, стабільне збереження такого операційного запасу буде забезпечене за рахунок скорочення обсягу зовнішнього боргу, а також позитивних операційних результатів. Скорочення обсягу зовнішнього боргу буде забезпечене за рахунок обслуговування існуючого боргу відповідно до первісних графіків погашення кредитів.

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Станом на дату цієї фінансової звітності стан та безпека активів Компанії не зазнають істотного впливу поточного вторгнення Російської Федерації, і операційні та логістичні процеси були переоцінені Компанією для забезпечення безперервності її бізнесу, як описано вище. Керівництво Компанії вживає належних заходів для постійного перегляду її бізнес-процесів і методів роботи і складало бюджет на 12 місяців, виходячи з припущення, що ступінь інтенсивності бойових дій в областях, де розташовані активи Компанії, та на частині території України, наразі захопленої російськими військами, суттєво не підвищиться; Група зможе проводити збиральну кампанію; залізнична інфраструктура функціонуватиме і може використовуватися для здійснення експортних продажів протягом періоду закриття морських портів; цукрові заводи з переробки зібраного врожаю цукрового буряка матимуть можливість працювати у 2022-2023 роках.

Хоча діяльність Компанії здебільшого поки не зазнала істотного впливу, і керівництво підготувало бюджет на 12 місяців, виходячи з відомих фактів та подій, існує значна невизначеність стосовно майбутнього перебігу воєнного вторгнення, його тривалості, а також впливу на Компанію, її співробітників, діяльність, ліквідність та активи у коротко- та довгостроковій перспективі. Існує можливість декількох сценаріїв майбутнього розвитку поточної ситуації, ймовірність настання яких невідома, а ступінь впливу на Компанію може бути від значного до вкрай негативного.

Серед основних факторів ризику:

- Здатність Компанії проводити перемовини з банками та залучення нових кредитних лімітів (інструментів кредитування) у третьому кварталі 2022 року для фінансування операційної діяльності Компанії. Це залежить від доступності та бажання банків надати таке нове фінансування, що є фактором невизначеності.
- Здатність отримувати кошти від банків, доступні за невикористаними кредитними лініями, які вже затверджені на теперішній час або отримання яких очікується протягом року. Оскільки зобов'язання надати такі кредити не є юридично обов'язковими та залежать від здатності банків (в основному українських банків) надати кошти.
- Безпека основних засобів та товарно-матеріальних запасів (активів) і доступ до логістичних маршрутів значною мірою залежать від перебігу воєнних дій. Існує значна невизначеність стосовно того, чи будуть активи або маршрути транспортування пошкоджені або доступні, а отже, чи матиме Компанія можливість переміщувати свої активи до пунктів призначення, клієнтів або постачальників. Це може призвести до додаткових витрат або втрати доходів

З метою аналізу впливу цих ризиків та обґрунтування здатності продовжувати подальшу безперервну діяльність керівництво підготувало актуалізований фінансовий прогноз станом на кінець травня 2022 року, який свідчить про те, що здатність Компанії продовжувати безперервну діяльність залежатиме від таких значних припущень:

- Банки вже затвердили більшість кредитних ліній, необхідних для фінансування першого, другого та частково третього кварталу, або затвердження банками наразі у процесі. Керівництво зможе отримати кошти за затвердженими кредитними лініями для фінансування операційної діяльності
- Керівництво зможе узгодити з банками та залучити нові кредитні лінії у третьому кварталі 2022 року. Історично керівництво підтримувало плідні відносини з банками та мало змогу залучити нове фінансування.

При підготовці актуалізованого фінансового прогнозу керівництво здійснило наступні коригування початкового фінансового прогнозу:

- скорочення обсягу реалізації через можливі ускладнення при зміні існуючих маршруті перевезень, наприклад, через західний кордон замість чорноморських портів.
- скорочення витрат завдяки відкладенню великих інвестиційних проектів і усунення несуттєвих видатків.

З урахуванням цих кроків, яких уживає Компанія, керівництво дійшло висновку про обґрунтованість підготовки фінансової звітності відповідно до принципу безперервності діяльності. Проте, враховуючи невизначеність впливу майбутнього перебігу воєнного вторгнення на зазначені вище значні припущення, покладені в основу прогнозів керівництва, керівництво дійшло висновку про наявність суттєвої невизначеності, який може викликати значні сумніви у спроможності Компанії продовжувати безперервну діяльність. Отже, Компанія може втратити здатність реалізовувати свої активи та виконувати свої зобов'язання у ході нормального ведення бізнесу.

с) Функціональна валюта та валюта подання

Функціональною валютою та валютою подання цієї фінансової звітності Компанії є українська гривня.

Ця фінансова звітність представлена в тисячах українських гривень («тисяч гривень» або «тис.грн.»), а всі суми округлені до цілих тисяч, крім випадків, де вказано інше.

d) Використання суджень, оцінок та припущень

Підготовка фінансової звітності у відповідності до МСФЗ потребує від керівництва винесення суджень та припущень, які мають вплив на суми активів, зобов'язань та потенційних зобов'язань, які представлені у звітності на дату фінансової звітності та відображених сум доходів від реалізації товарів, робіт та послуг за звітний період. Оцінки та судження базуються на досвіді керівництва та інших факторах, включаючи очікування майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими у відповідності до обставин. Таким чином, фактичні результати можуть відрізнятися від оціночних. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, Керівництво також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики.

Нижче представлені основні припущення, що стосуються майбутнього та інших основних джерел невизначеності оцінок на дату балансу, які несуть у собі значний ризик виникнення необхідності внесення суттєвих коригувань до балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року. Оцінки та відповідні припущення переглядаються на постійній основі. Результати переглядів облікових оцінок визнаються у тому періоді, в якому здійснюється такий перегляд оцінки, якщо цей перегляд впливає як на поточний, так і майбутні періоди.

a) Знецінення основних засобів

Компанія зобов'язана проводити тест на знецінення своїх необоротних активів або одиниць, що генерують грошові потоки, коли є ознаки, що актив або одиниця, що генерує гроші потоки ("ОГГП"), можуть бути знецінені. Станом на 31 грудня 2021 року було проведено тест на знецінення.

Для тестування на зменшення корисності керівництво Компанії визначило 3 ОГГП, що були сформовані на основі сегментів, до яких відносяться активи Компанії, що підлягають тестуванню, в рамках Групи під контролем Astarta Holding N.V. через її вертикальну інтегрованість та централізоване управління. Одним із визначальних факторів у визначенні підрозділу, що генерує грошові потоки, є можливість вимірювання незалежних грошових потоків для цієї одиниці. У межах визначених підрозділів, що генерують грошові кошти, значна частина їх виробництва надходить до іншого підрозділу, що генерує гроші. Тому необхідне судження при визначенні одиниці, що генерує гроші.

Тестування на зменшення корисності проводиться на основі розрахунку вартості використання, використовуючи прогноз грошових потоків, що не перевищує п'ятирічного періоду. Прогноз грошових потоків базується на бюджеті на наступний рік, затвердженому Бюджетним комітетом Групи, у складі фінансового директора, генерального директора, операційного директора, комерційного директора та директора з виробництва та на наступні чотири роки - на екстрапольованих прогнозах на основі індексу споживчих цін та цукру цінові прогнози Світового банку. Останні детальні розрахунки зменшення корисності були здійснені станом на 31 грудня 2021 року, зроблені ключові припущення та обґрунтовано можливі зміни цих припущень розкриті в Примітці 4. Керівництво прийняло певні судження для визначення ключових припущень та впливу на розрахунок акумульованої вартості у використанні.

b) Переоцінка будівель, машин та обладнання

Компанія використовує модель переоцінки для обліку будівель та споруд, машин та обладнання. Визначення справедливої вартості вимагає прийняття суджень і використання припущень.

c) Амортизація

Для визначення терміну корисної експлуатації основних засобів керівництво має зробити оцінки. Керівництво оцінює залишковий термін використання відповідно до поточних технічних умов активів та оціночного періоду, протягом якого очікується, що активи будуть генерувати вигоди для Компанії. Якби орієнтовний термін корисного використання відрізнявся на 10% від кошторису керівництва, вплив на суму амортизації за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року, полягав би у її зменшенні на 10 118 тис.грн. (31 грудня 2020: 10 330 тис.грн.) або збільшенні її на 11 003 тис. грн. (31 грудня 2020: 12 260 тис.грн.).

d) Визначення справедливої вартості біологічних активів

Через відсутність активного ринку Компанія оцінює справедливу вартість біологічних активів за теперішньою вартістю чистих грошових потоків, які будуть отримані від використання активів дисконтованих за поточною ринковою ставкою, розрахованою на основі WACC, включаючи певні коригування в з врахуванням специфіки активу. Справедливу вартість біологічних активів визначають внутрішні експерти Компанії з питань сільського господарства, продажу та фінансової звітності на основі технологічних карток виробництва

для кожного виду біологічних активів, бюджету на наступний рік, затвердженого Бюджетним комітетом та майбутніх ринкових цін та економічних прогнозів. Основні оцінки та припущення, пов'язані з оцінкою, окрім ставки дисконтування - це врожайність, ціни на врожай, який буде зібрано та виробничі витрати, які потрібно буде понести на вирощування сільськогосподарських культур та надої молока, ціни на молоко та м'ясо для корів. Аналіз чутливості представлено в Примітці 6. Визначення справедливої вартості проводиться відповідно до МСФЗ 13 Оцінка справедливої вартості.

Діяльність Компанії за своєю природою дуже сприйнятлива до погодних умов під час посівної програми та збирання врожаю, а також під час вирощування сільськогосподарських культур. Несподівані зміни погодних умов можуть вплинути на витрати на виробництво та врожайність сільськогосподарських культур, що використовуються при оцінці справедливої вартості біологічних активів, і, в кінцевому рахунку, матимуть значний вплив на фінансові результати Компанії. Компанія постійно контролює прогнози та вживає необхідних заходів для мінімізації впливу. Чутливість припущень, на які впливає ця оцінка, таких як урожайність і витрати, розкриті в Примітці 6.

е) Визначення справедливої вартості сільськогосподарської продукції

Керівництво визначає справедливу вартість сільськогосподарської продукції на основі котируваних цін на активному ринку. Справедлива оцінка проводиться відповідно до МСФЗ 13 Оцінка справедливої вартості. Крім того, витрати на продаж в момент збору врожаю оцінюються та віднімаються із справедливої вартості. Справедлива вартість за вирахуванням витрат на продаж стає балансовою вартістю запасів на дату збору врожаю. Потенційне збільшення або зменшення ціни продажу сільськогосподарської продукції, яка була визначена в момент збору врожаю, для сільськогосподарських культур, проданих протягом року, не впливає на операційний прибуток Компанії.

ф) Зобов'язання з оренди

Для розрахунку зобов'язань з оренди землі керівництво використовує деякі оцінки:

- ставка оренди;
- ставка дисконтування;
- термін оренди.

Компанія включає в орендні платежі, що використовуються при розрахунку зобов'язань за оренду землі, загальну фактичну суму змінних орендних платежів, що містять ставку оренди, яка змінюється в залежності від зміни індексу або ставки. Компанія наражається на можливе майбутнє збільшення змінних орендних платежів на основі індексу або ставки, що не включаються до зобов'язань з оренди до моменту настання таких змін. Коли відбувається коригування орендних платежів на основі індексу чи ставки, відбувається переоцінка зобов'язання з оренди та сума такої переоцінки визнається в якості коригування активу у формі права користування.

Збільшення або зменшення орендних платежів на 10% на 31 грудня 2021 року призведе до збільшення або зменшення зобов'язань з оренди на 22 709 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 68 859 тис. грн).

Орендні платежі дисконтуються з використанням додаткової ставки запозичення, оскільки процентну ставку, яка міститься в договорі оренди, неможливо визначити.

Збільшення або зменшення ставки дисконтування на 10% на 31 грудня 2021 року призведе до збільшення або зменшення зобов'язань з оренди на 38 155 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 33 795 тис. грн).

Опціон щодо продовження та розірвання договорів міститься в ряді договорів оренди. Ці умови використовуються для досягнення максимальної гнучкості в експлуатації в частині управління договорами. При визначенні терміну оренди земельної ділянки, керівництво враховує всі факти та обставини, що створюють економічний стимул для використання опціону щодо продовження терміну оренди. Опціон на продовження терміну оренди землі Компанія розглядала як не ймовірний зважаючи на довгостроковий період договорів, що найкраще відображає обґрунтовано очікуваний період оренди, що підтверджується минулим досвідом розірвання договорів оренди та очікуваннями щодо використання земельної ділянки.

Опціон на продовження строку оренди наступних об'єктів вважається ймовірним, і він включається до оцінки активів та зобов'язань, що виникають внаслідок оренди.

	Очікуваний строк оренди
Цілісні майнові комплекси	5
Нерухоме обладнання	5
Рухоме майно	3

3. Основні положення облікової політики

3.1. Іноземна валюта

Операції в іноземній валюті під час первісного визнання відображаються у функціональній валюті шляхом перерахунку суми в іноземній валюті із застосуванням спот-курсу між функціональною та іноземною валютами на дату здійснення операції.

На кінець кожного звітного періоду Компанія відображає:

- монетарні статті в іноземній валюті переоцінюються по валютному курсу з використанням курсу на кінець звітного періоду;
- немонетарні статті, які відображені за історичною собівартістю і зарахування яких на баланс пов'язане з операціями в іноземній валюті, відображаються по валютному курсу на дату здійснення операції;
- немонетарні статті, які відображені в обліку за справедливою вартістю в іноземній валюті відображаються по валютному курсу на дату визначення цієї справедливої вартості.

Курсові різниці, що виникають при здійсненні розрахунків за монетарними статтями або при перерахунку монетарних статей за курсами, що відрізняються від курсів, за якими вони перераховувалися при первісному визнанні протягом звітного періоду або у попередніх звітних періодах, підлягають визнанню у складі прибутків чи збитків того періоду, в якому такі різниці виникли.

Прибутки та збитки від переоцінки зобов'язань за кредитами в іноземній валюті та інші прибутки та збитки від переоцінки монетарних залишків в іноземній валюті відображаються в складі інших операційних доходів та витрат.

3.2. Основні засоби

а. Власні активи

Компанія застосовує модель переоціненої вартості для груп основних засобів:

- Будівлі;
- Споруди;
- Машини та обладнання.

Після визнання активом об'єкти основних засобів вище зазначених груп обліковуються за переоціненою вартістю, яка є справедливою вартістю відповідних об'єктів на дату переоцінки за вирахуванням будь-якої подальшої накопиченої амортизації та подальших накопичених збитків від зменшення корисності, якщо такі є.

Будівлі, споруди, машини та обладнання переоцінюються з достатньою регулярністю, щоб забезпечити відсутність суттєвої різниці між їхньою балансовою вартістю та сумою, визначеною на основі справедливої вартості станом на кінець звітного періоду. Збільшення балансової вартості внаслідок переоцінки показується за кредитом в іншому сукупному доході та призводить до збільшення суми переоцінки у складі капіталу. Зменшення балансової вартості активу, яке компенсує попереднє збільшення балансової вартості того самого активу, включається до іншого сукупного доходу та призводить до зменшення суми переоцінки, раніше визнаної у складі капіталу. Всі інші випадки зменшення балансової вартості відображаються у складі прибутку чи збитку за рік.

Резерв переоцінки об'єктів основних засобів вище зазначених груп, відображений у складі капіталу, відноситься безпосередньо на нерозподілений прибуток у тому випадку, коли сума переоцінки реалізована, тобто коли актив реалізується або списується або коли Компанія припиняє використовувати актив. В останньому випадку сума реалізованої переоцінки – це різниця між сумою амортизації, розрахованої на основі переоціненої балансової вартості активу, та сумою амортизації, розрахованої на основі первісної вартості активу.

Компанія застосовує модель собівартості для наступних груп основних засобів:

- Транспортні засоби;
- Інші основні засоби.

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Модель собівартості передбачає, що після визнання у якості активу об'єкт основних засобів обліковується за собівартістю за вирахуванням накопиченого зносу та накопичених збитків від зменшення корисності, якщо такі є.

Собівартість об'єкта основних засобів складається з таких витрат:

- ціни його придбання, включаючи імпорتنі мита та невідшкодовані податки на придбання після вирахування торговельних знижок та цінових знижок;
- будь-яких витрат, які безпосередньо пов'язані з доставкою активу до місця розташування та приведення його в стан, необхідний для експлуатації у спосіб, визначений управлінським персоналом;
- первісної попередньої оцінки витрат на демонтаж, переміщення об'єкта та відновлення території, на якій він розташований, зобов'язання за якими Компанія бере або коли купує цей об'єкт, або коли використовує його протягом певного періоду з метою, яка відрізняється від виробництва запасів протягом цього періоду.

Вартість самостійно побудованих активів включає витрати на матеріали, прямі витрати на працю та відповідну частину накладних витрат.

Споруди - це тристоронні конструкції, які не мають даху, фундаменту чи стіни. Споруди в основному використовуються в сільському господарстві і виробництві цукру та являють собою ангари, силоси, склади та зерносушарки.

Незавершені капітальні інвестиції включають витрати, безпосередньо пов'язані з будівництвом основних засобів, з урахуванням відповідно прямих, розподілених змінних накладних витрат, понесених при будівництві.

Прибуток або збиток, який виникає у результаті вибуття або списання об'єкта основних засобів, визначається як різниця між доходом від реалізації та балансовою вартістю активу і визнається у складі прибутку або збитку.

Компанія переглядає ліквідаційну вартість та метод амортизації основних засобів щорічно, а також у випадку значної зміни у очікуваному способі споживання майбутніх економічних вигід, надходження яких пов'язане з активом.

Кожну частину об'єкта основних засобів, собівартість якої є суттєвою стосовно загальної собівартості об'єкта, Компанія амортизує окремо.

Основні засоби, що надходять по договорах оренди, відображаються за найменшою з двох вартостей – справедливої вартості або приведеної вартості майбутніх орендних платежів з моменту початку оренди за вирахуванням накопиченого зносу та накопичених збитків від зменшення корисності.

b. Подальші витрати

Первісна вартість основних засобів збільшується на суму витрат, пов'язаних з поліпшенням об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція), що призводить до збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання об'єкта. Витрати, понесені під час технічного обслуговування та поточних ремонтів, відносяться на витрати періоду по мірі їх виникнення.

c. Амортизація

Компанія застосовує прямолінійний метод нарахування амортизації для основних засобів та інших необоротних матеріальних активів.

Амортизація об'єкта починається тоді, коли він стає готовим для використання. Земля, активи, що будуються, та не встановлене обладнання не амортизуються.

Оціночні первинні строки корисного використання груп основних засобів:

Будівлі	до 50 років
Споруди	до 50 років
Машини та обладнання	до 20 років
Транспортні засоби	до 10 років
Інші основні засоби	до 5 років

3.3. Інвестиційна нерухомість

На дату переходу на МСФЗ Компанія визнала інвестиційну нерухомість за умовною первісною вартістю. На дату первісного визнання та подальша оцінка інвестиційної нерухомості визначається за собівартістю за вирахуванням накопиченого зносу та накопичених збитків від зменшення корисності.

Амортизація інвестиційної нерухомості визнається в звіті про сукупний дохід у відповідності до строку корисного використання окремих активів на прямолінійній основі.

Інвестиційна нерухомість складається з будівель. Оціночний первинний строк корисного використання - 50 років.

3.4. Оренда

Компанія є стороною договорів оренди в якості орендаря, а саме:

- земельні ділянки;
- офісні приміщення та склади;
- обладнання.

Оренда визнається, оцінюється та подається відповідно до МСФЗ 16 «Оренда».

Компанія визнає активи та зобов'язання за всіма договорами оренди, застосовуючи винятки, наведені в стандарті з 1 січня 2018 року. Контракти, які не були визначені як оренда згідно МСБО 17 та КТМФЗ 4, не були переоцінені на предмет наявності оренди. Тому визначення договору оренди згідно МСФЗ 16 застосовувалося лише до договорів, укладених або змінених 1 січня 2018 року або після цього.

На дату первісного визнання активи у формі права користування оцінюються за собівартістю, яка включає:

- суму первісного визнання зобов'язання з оренди;
- будь-які орендні платежі, здійснені на дату або до дати початку, за вирахуванням будь-яких стимулів оренди;
- будь-які початкові прямі витрати, понесені орендарем;
- оціночні витрати, які повинен понести орендар під час демонтажу та вилучення базових активів або відновлення ділянки, на якій розташовані активи.

Дата початку оренди - це дата, коли орендодавець надає базовий актив для використання орендарю.

Після дати початку оренди активи у формі права користування оцінюються за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності та коригуються на суму будь-якої переоцінки зобов'язання з оренди. Активи у формі права користування, як правило, амортизуються протягом одного з коротших термінів - або терміну корисного використання активу, або строку оренди на прямолінійній основі. Якщо Компанія має достатню впевненість щодо використання опціону купівлі, активи у формі права користування амортизуються протягом строку корисного використання активів. Амортизація активів у формі права користування розраховується прямолінійним методом протягом їх орієнтовного строку корисного використання наступним чином:

	Строк корисного використання, роки
Земля	1 - 49
Будівлі	1 - 5
Обладнання	1 - 5
Транспортні засоби	1 - 3

Термін оренди, визначений Компанією, включає:

- не скасовуваний період оренди за договором;
- періоди, на які поширюється опціон на продовження оренди, якщо орендар обґрунтовано впевнений, що використає цей опціон;
- періоди, на які поширюється опціон припинення оренди, якщо орендар безперечно впевнений, що цей варіант не буде використовувати.

Зобов'язання з оренди спочатку оцінюються за теперішньою вартістю орендних платежів, які ще не були сплачені на цю дату. Орендні платежі дисконтуються з використанням ставки залучення додаткових позикових коштів на дату початку оренди. Кожен орендний платіж розподіляється між зобов'язанням та витратами на відсотки за

зобов'язанням з оренди. Витрати на відсотки за зобов'язанням з оренди визнаються в прибутках чи збитках протягом періоду оренди у складі фінансових витрат.

Зобов'язання з оренди включають чисту теперішню вартість наступних орендних платежів:

- фіксовані платежі (включаючи по суті фіксовані платежі), за вирахуванням дебіторської заборгованості щодо орендних платежів, і
- змінну плату за оренду, яка базується на індексі або ставці, яка була визначена за допомогою показника індексу або ставки при первісному визнанні на дату початку оренди.

В подальшому зобов'язання з оренди обліковується за амортизованою вартістю за методом ефективної процентної ставки. Зобов'язання з оренди переоцінюється в разі зміни майбутніх орендних платежів, що виникають внаслідок зміни індексу або ставки, і коли відбувається зміна оцінки Компанії щодо того, чи буде вона використовувати опціон на подовження строку оренди або припинення дії договору оренди.

Коли зобов'язання з оренди переоцінюються, здійснюється відповідне коригування балансової вартості активів у формі права користування або переоцінка відображається у прибутку чи збитку, якщо балансова вартість активів у формі права користування була зменшена до нуля.

Контракти можуть містити як орендні, так і не орендні компоненти. Компанія розподіляє винагороду в договорі на орендні та не орендні компоненти на основі їх відповідних вартостей.

Орендні платежі виключають змінні витрати, які залежать від внутрішніх і зовнішніх факторів, наприклад, використання енергії, обмеження кількості мото-годин тощо. Такі змінні платежі за оренду не включаються до первісної оцінки зобов'язань з оренди та визнаються безпосередньо у прибутку чи збитку. Компанія вирішила не визнавати активи у формі права користування та зобов'язання з оренди для короткострокової оренди обладнання та іншої оренди, термін якої становить 12 місяців або менше, та оренди малоцінних активів. Виплати, пов'язані з такою орендою, визнаються у прибутках чи збитках на прямолінійній основі.

3.5. Біологічні активи

Компанія виділяє наступні групи біологічних активів:

- поточні біологічні активи; та
- довгострокові біологічні активи.

Біологічні активи відображаються за справедливою вартістю за вирахуванням очікуваних витрат на продаж, за винятком випадків, коли справедливу вартість неможливо достовірно оцінити. Якщо справедливу вартість неможливо достовірно оцінити, біологічні активи відображаються за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Витрати на продаж - це додаткові витрати, безпосередньо пов'язані з вибуттям активу, за винятком фінансових витрат та податку на прибуток.

Прибуток (збиток) від зміни справедливої вартості біологічних активів включається до рядка звіту про сукупний дохід "Дохід (витрати) від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю та первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції". Компанія класифікує біологічні активи як поточні або довгострокові в залежності від середнього строку корисної експлуатації певної групи біологічних активів.

3.6. Сільськогосподарська продукція

Компанія класифікує зібраний урожай як сільськогосподарську продукцію. Зібрана сільськогосподарська продукція відображається у звіті про фінансовий стан за меншою вартістю - справедливою вартістю в момент збирання врожаю за вирахуванням витрат на продаж, яка вважається собівартістю на цю дату або чистою вартістю реалізації. Прибуток чи збиток, що виникає при первісному визнанні сільськогосподарської продукції за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж, включається до рядка звіту про сукупний дохід "Дохід (витрати) від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю та первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції".

3.7. Фінансові інструменти

Первісна оцінка та визнання

При первісному визнанні фінансові активи класифікуються як фінансові активи, які оцінюються за амортизованою вартістю (АС), справедливою вартістю, що змінюється через інший сукупний дохід (FVOCI) або справедливою вартістю, що змінюється через прибуток або збиток (FVTPL), відповідно. Усі фінансові активи спочатку визнаються

за справедливою вартістю плюс, якщо фінансові активи не відображаються за справедливою вартістю через прибуток або збитки, витрати на проведення операції, що відносяться до придбання фінансового активу. Справедлива вартість при первісному визнанні найкраще підтверджується ціною угоди.

Фінансові активи – класифікація і подальша оцінка – бізнес-модель

Бізнес-модель відображає спосіб, у який Компанія управляє активами з метою отримання грошових потоків: чи є метою компанії (i) виключно отримання передбачених договором грошових потоків від активів («утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків») або (ii) отримання передбачених договором грошових потоків і грошових потоків, які виникають у результаті продажу активів («утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків і продажу»), або, якщо не застосовується ні пункт (i), ні пункт (ii), фінансові активи відносяться у категорію «інших» бізнес-моделей та оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток.

Бізнес-модель визначається для групи активів (на рівні портфеля) на основі всіх відповідних доказів діяльності, яку Компанія має намір здійснити для досягнення цілі, встановленої для портфеля, наявного на дату оцінки. Фактори, які Компанія враховує при визначенні бізнес-моделі, включають: мету і склад портфеля, минулий досвід отримання грошових потоків по відповідних активах, підходи до оцінки та управління ризиками, методи оцінки доходності активів та схему виплат керівникам.

Фінансові активи – класифікація і подальша оцінка – характеристики грошових потоків

Якщо бізнес-модель передбачає утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків або для отримання передбачених договором грошових потоків і продажу, Компанія оцінює, чи являють собою грошові потоки виключно виплати основної суми боргу та процентів («тест на виплати основної суми боргу та процентів» або «SPPI-тест»). Фінансові активи із вбудованими похідними інструментами розглядаються у сукупності, щоб визначити, чи є грошові потоки по них виплатами виключно основної суми боргу та процентів. У ході такої оцінки Компанія аналізує, чи відповідають передбачені договором грошові потоки умовам базового кредитного договору, тобто проценти включають тільки відшкодування щодо кредитного ризику, вартості грошей у часі, інших ризиків базового кредитного договору та маржу прибутку.

Якщо умови договору передбачають схильність до ризику чи волатильності, які не відповідають умовам базового кредитного договору, відповідний фінансовий актив класифікується та оцінюється за справедливою вартістю через прибуток чи збиток. SPPI-тест виконується при первісному визнанні активу, а подальша переоцінка не проводиться.

Подальша оцінка

Для цілей подальшої оцінки фінансові активи класифікуються за такими категоріями:

- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток,
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід,
- за амортизованою вартістю.

Фінансові активи, що в подальшому оцінюються за амортизованою вартістю

Після первісного визнання такі активи обліковуються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка та за вирахуванням будь-яких збитків від зменшення корисності. Після первісного визнання резерв очікуваних кредитних збитків (ОКЗ) визнається для фінансових активів, що оцінюються за амортизованою вартістю, і включається до складу витрат. Фінансові активи Компанії, на які поширюється модель ОКЗ представлені торговою та іншою дебіторською заборгованістю, грошовими коштами та їх еквівалентами, короткостроковими депозитами. Компанія оцінює ОКЗ та визнає забезпечення під очікувані кредитні збитки на кожну звітну дату. Компанія використовує спрощений підхід, передбачений МСФЗ 9, до оцінки ОКЗ, при якому застосовується резерв під ОКЗ за весь термін для всієї торгової та іншої дебіторської заборгованості і активів за договором. Виявлені збитки від знецінення щодо короткострокових депозитів і грошових коштів та їх еквівалентів були несуттєвими станом на звітну дату.

Фінансові активи – припинення визнання

Компанія припиняє визнання фінансових активів, коли: (а) активи погашені або права на отримання грошових потоків від активів інакше втратили свою чинність або (б) Компанія передала права на отримання грошових потоків від фінансових активів або уклала угоду про передачу і при цьому: (i) також передала в основному всі ризики та вигоди, пов'язані з володінням активами, або (ii) Компанія не передала та не залишила в основному всі ризики та вигоди володіння, але припинила здійснювати контроль.

Контроль вважається збереженим, якщо контрагент не має практичної можливості повністю продати актив непов'язаній стороні без внесення додаткових обмежень на перепродаж.

3.8. Принципи визначення справедливої вартості

Справедлива вартість є ціною, яка була б отримана за продаж активу або виплачена за передачу зобов'язання в рамках звичайної операції між учасниками ринку на дату оцінки.

Оцінка за справедливою вартістю передбачає, що операція з продажу активу або передачі зобов'язання відбувається або на основному ринку для даного активу чи зобов'язання, або в умовах відсутності основного ринку, на найбільш вигідному ринку для даного активу чи зобов'язання.

Справедлива вартість активу або зобов'язання оцінюється з використанням припущень, які використовувалися б учасниками ринку при визначенні ціни активу або зобов'язання, при цьому передбачається, що учасники ринку діють в своїх кращих інтересах.

Всі активи та зобов'язання, справедлива вартість яких оцінюється або розкривається у фінансовій звітності, класифікується за ієрархією джерел справедливої вартості, що подана нижче, на підставі вихідних даних найнижчого рівня, які є суттєвими для оцінки справедливої вартості в цілому:

- Рівень 1: ринкові котирування (без коригувань) ідентичних активів або зобов'язань на активних ринках;
- Рівень 2: моделі оцінки, для яких всі вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначення справедливої вартості, відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та базуються прямо або опосередковано на ринкових даних;
- Рівень 3: моделі оцінки, які використовують вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначення справедливої вартості, відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та відсутні у відкритому доступі.

Для активів і зобов'язань, які переоцінюються у фінансовій звітності на періодичній основі, Компанія визначає необхідність їх переміщення між рівнями джерел ієрархії, повторно аналізуючи класифікацію (на підставі вихідних даних найнижчого рівня, які є значними для оцінки за справедливою вартістю в цілому) на кінець кожного звітного періоду.

3.9. Запаси

Запаси оцінюються за найменшою з двох оцінок: собівартістю або чистою вартістю реалізації. Запаси відображаються за чистою вартістю реалізації у випадку, якщо на дату балансу їх ціна знизилася або вони втратили первісно очікувану Компанією економічну вигоду. При продажі запасів, їх відпуску у виробництво або при іншому вибутті їх оцінка здійснюється за методом середньозваженої собівартості.

3.10. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти складаються з готівки в касі, коштів на поточних рахунках у банках і депозитів до запитання, або зі строками погашення до трьох місяців.

Грошові кошти та їх еквіваленти первинно визнаються за справедливою вартістю та в подальшому оцінюються за амортизованою вартістю із застосуванням методу ефективної відсоткової ставки.

3.11. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги (торгова дебіторська заборгованість)

Торгова та інша дебіторська заборгованість первісно визнається за справедливою вартістю і у подальшому оцінюється за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної відсоткової ставки за вирахуванням резерву під очікувані кредитні збитки.

3.12. Фінансові допомоги видані

Фінансові допомоги видані первісно визнаються за справедливою вартістю і у подальшому оцінюються за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної відсоткової ставки за вирахуванням резерву під очікувані кредитні збитки. У разі надання позики з невизначеним терміном погашення (позика на вимогу), Компанія оцінює строк такої позики на основі власних очікувань щодо її погашення.

Після первісного визнання надані фінансові допомоги оцінюються за амортизованою вартістю через прибуток чи збиток.

Компанія визнає різницю між номінальною вартістю наданої безвідсоткової позики за ставкою нижче ринкової та її номінальною вартістю у складі Додаткового капіталу, якщо позика надана пов'язаним сторонам, що знаходяться під контролем одного і того ж учасника (зокрема, компаніям Групи).

У разі надання безповоротної фінансової допомоги пов'язаним сторонам, що знаходяться під контролем одного і того ж учасника, Компанія відображає таку допомогу у якості зменшення Додаткового капіталу. У разі надання безповоротної фінансової допомоги третім сторонам та іншим пов'язаним сторонам, Компанія відображає витрати в складі Інших операційних витрат.

Фінансові доходи від амортизації дебіторської заборгованості з наданих позик відображаються у складі фінансових доходів.

3.13. Зменшення корисності

а. Фінансові активи

Компанія розраховує ОКЗ та визнає чисті збитки від знецінення фінансових активів на кожну звітну дату. Компанія застосовує спрощений підхід МСФЗ 9 для розрахунку очікуваних кредитних збитків, який використовує резерв очікуваних збитків протягом усього періоду для торгівельної дебіторської заборгованості. ОКЗ протягом всього періоду - це ОКЗ, який є результатом усіх можливих подій дефолту протягом очікуваного періоду фінансового інструменту. Розрахунок ОКЗ відображає: (i) неупереджену та зважену за ймовірністю суму, яка визначається шляхом оцінки діапазону можливих результатів, (ii) вартість грошей у часі та (iii) всю обґрунтовану та підтверджену інформацію, яка доступна без зайвих витрат та зусиль, наприкінці кожного звітного періоду про минулі події, поточні умови та прогнози майбутніх умов.

Для тестування всіх інших фінансових активів на предмет знецінення Компанія застосовує звичайний підхід. При застосуванні звичайного підходу Компанія розподіляє фінансові активи на наступні категорії:

- активи, по яким не було суттєвого зростання кредитного ризику;
- активи, по яким було суттєве зростання кредитного ризику.

Для фінансових активів, по яким не було суттєвого зростання кредитного ризику після первісного визнання, Компанія визнає резерв під дванадцятимісячні очікувані кредитні збитки, які є частиною очікуваних кредитних збитків за весь період, тобто очікувані кредитні ризики, що виникають у наслідок всіх можливих випадків дефолту, що можливі протягом дванадцяти місяців після звітної дати.

Для фінансових активів, по яким відбулося суттєве зростання кредитного ризику на індивідуальній чи груповій основі Компанія визнає резерв під очікувані кредитні ризики на весь термін, тобто очікувані кредитні ризики, що виникають у наслідок всіх можливих випадків дефолту протягом усього терміну дії фінансового інструмента

Станом на кожну звітну дату Компанія оцінює наявність значного збільшення кредитного ризику по фінансовим активам на основі аналізу зміни ризику виникнення дефолту. При оцінці зміни кредитного ризику Компанія застосовує професійне судження.

Для нарахування резерву кредитних збитків Компанія розподіляє фінансові активи на наступні категорії згідно спільних характеристик кредитного ризику:

- фінансові активи, отримані від сторонніх контрагентів
- фінансові активи, отримані від пов'язаних сторін.

Нарахування резерву кредитних збитків для фінансових активів, отриманих від сторонніх контрагентів, здійснюється на індивідуальній та на груповій основі. Нарахування резерву на індивідуальній основі здійснюється на основі аналізу заборгованості по окремих дебіторах. Сума резерву, нарахована на груповій основі, коригується на суму резерву, розрахованого на індивідуальній основі. Нарахування резерву кредитних збитків на груповій основі здійснюється на основі коефіцієнтів, що залежать від кількості днів прострочення оплати. Аналіз фінансових активів щодо зменшення їх корисності здійснюється на кінець кожного звітного періоду. При аналізі фінансових активів щодо зменшення їх корисності Компанія враховує статистичні дані про прострочену дебіторську

заборгованість за останні 2 роки, враховує макроекономічні чинники, які можуть вплинути на майбутні кредитні збитки та визначає відсоток резерву під кредитні збитки по групах дебіторської заборгованості.

Нарахування резерву кредитних збитків для фінансових активів, отриманих від пов'язаних сторін, здійснюється на індивідуальній основі. Нарахування резерву кредитних збитків на індивідуальній основі здійснюється на основі коефіцієнтів, що залежать від кількості днів відстрочення оплати. Компанія розраховує коефіцієнти на основі міжнародних кредитних рейтингів ризику настання дефолту та виходу з дефолту за фінансовими інструментами, які мають зіставний рівень кредитного ризику. Аналіз фінансових активів щодо зменшення їх корисності здійснюється на кінець кожного звітного періоду.

b. Нефінансові активи

На кожну звітну дату Компанія переглядає балансову вартість нефінансових активів, інших ніж запаси, що оцінюються за первісною вартістю за мінусом накопиченої амортизації з метою визначення чи існує будь-яке свідчення того, що ці активи зазнали збитку від зменшення корисності. За наявності такого свідчення Компанія оцінює суму відшкодування відповідного активу для визначення розміру збитку від знецінення.

Збиток від зменшення корисності визнається, якщо балансова вартість активу чи одиниці, що генерує грошові кошти, перевищує його суму відшкодування. Одиниця, що генерує грошові кошти - це найменша ідентифікована група активів, яка генерує грошові потоки, які значною мірою не залежать від інших активів та груп. Збитки від зменшення корисності відображаються у складі прибутку чи збитку. Збитки від зменшення корисності одиниць, що генерують грошові потоки, розподіляються спочатку для зменшення балансової вартості будь-якого гудвілу, що належить до одиниці, а потім для зменшення балансової вартості інших активів у підрозділі (групі одиниць) на пропорційній основі.

Сума очікуваного відшкодування являє собою більшу з величин: справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж та вартості використання. При проведенні оцінки вартості використання сума очікуваних майбутніх грошових потоків дисконтується до їхньої теперішньої вартості з використанням ставки дисконту до оподаткування, яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошей у часі та характерні для активу ризику.

c. Сторнування збитків від зменшення корисності

Збитки від зменшення корисності, визнані у попередніх періодах, оцінюються на кожну звітну дату на предмет будь-яких ознак того, що збиток зменшився або більше не існує. Збиток від зменшення корисності зменшується, якщо є якісь ознаки того, що збитки від зменшення корисності, визнані в попередні періоди для активу можуть більше не існувати або можуть бути зменшені, а в оцінках, що використовуються для визначення відшкодованої суми, відбулися зміни. Збиток від зменшення корисності зменшується лише в тій мірі, в якій балансова вартість активу не перевищує балансову вартість, яка була б визначена за вирахуванням зносу або амортизації, якщо б не було визнано збитків від зменшення корисності.

3.14. Власний капітал

Зареєстрований (пайовий) капітал, капітал у дооцінках, додатковий капітал та нерозподілений прибуток (непокритий збиток) класифікуються як власний капітал.

3.15. Кредити банків та інші позики

Зобов'язання за кредитами банків та іншими позиками при первісному визнанні оцінюються за справедливою вартістю активів (грошових коштів), отриманих в обмін на відповідний фінансовий інструмент, за вирахуванням витрат на операцію. Після первісного визнання заборгованість за отриманим кредитом (позику) оцінюється за амортизованою вартістю.

Компанія визнає різницю між номінальною вартістю отриманої безвідсоткової позики за ставкою нижче ринкової та її номінальною вартістю у складі Додаткового капіталу, якщо позика отримана від пов'язаних сторін, що знаходяться під контролем одного і того ж учасника (зокрема, компаній Групи).

У разі отримання безповоротної фінансової допомоги від пов'язаних сторін, що знаходяться під контролем одного і того ж учасника, Компанія відображає таку допомогу у якості збільшення Додаткового капіталу. У разі отримання безповоротної фінансової допомоги від третіх сторін та інших пов'язаних сторін, Компанія відображає доходи в складі Інших операційних доходів.

Фінансові витрати від амортизації кредиторської заборгованості з отриманих позик відображаються у складі фінансових витрат.

3.16. Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги (торгова кредиторська заборгованість) та інші поточні зобов'язання (інша кредиторська заборгованість)

Торгова та інша кредиторська заборгованість визнається в момент виконання контрагентом контрактних зобов'язань і обліковується за амортизованою вартістю з використанням ефективної процентної ставки.

3.17. Аванси отримані

Отримані аванси відображаються за первісно отриманими сумами.

3.18. Податки

а. Спрощена система оподаткування для платників єдиного податку 4 групи

Відповідно до Податкового кодексу України, сільськогосподарські компанії, що займаються виробництвом, переробкою та реалізацією сільськогосподарської продукції можуть застосовувати спрощену систему оподаткування та будучи платниками 4ї групи сплачувати єдиний податок (фіксований сільськогосподарський податок), якщо сума, одержана від продажу сільськогосподарської продукції власного виробництва та продуктів її переробки становить понад 75% від валового доходу підприємства. Єдиний податок сплачується замість податку на прибуток, податку на землю, збору за спеціальне використання води, збору за геологорозвідувальні роботи та плати за придбання торгового патенту за здійснення торговельної діяльності. Сума єдиного податку розраховується як відсоток від нормативної грошової оцінки земельних ділянок що орендуються, або є власністю платника.

б. Податок на додану вартість

В Україні ПДВ стягується за такими ставками: 20% застосовується у разі поставок товарів або послуг на території України, включаючи поставки без чітко визначеної суми винагороди, та імпорту товарів в Україну (крім випадків, чітко передбачених законодавством), 0% застосовується у разі експорту товарів та супутніх послуг та знижена ставка 7% застосовується у разі постачання на території та імпорту в Україну лікарських засобів, медичних виробів та окремих інших товарів і послуг.

Вхідний ПДВ у разі продажу товарів або послуг обліковується в момент відвантаження товарів або надання послуг чи в момент надходження платежу від клієнта, залежно від того, що відбулося раніше.

Вхідний ПДВ обліковується наступним чином: право на податковий кредит за вхідним ПДВ у разі закупівель виникає у момент реєстрації накладної з ПДВ, яка видається у момент надходження оплати постачальнику чи в момент переходу права власності на товари або надання послуг в Єдиному державному реєстрі податкових накладних, залежно від того, що відбулося раніше, а право на податковий кредит за вхідним ПДВ у разі імпорту товарів або послуг виникає на дату сплати податку.

Дебіторська заборгованість за виданими авансами постачальникам і поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами від клієнтів показані у цій фінансовій звітності за вирахуванням ПДВ, оскільки очікується, що розрахунок за такими сумами буде здійснено шляхом поставки відповідних товарів або послуг.

3.19. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)

Виручка - це дохід, що виникає у ході звичайної діяльності Компанії. Виручка визнається в сумі ціни угоди. Ціна угоди - це сума винагороди, право на яку Компанія очікує отримати в обмін на передачу контролю над обіцяними товарами чи послугами покупцю без урахування сум, одержаних від імені третіх сторін.

Виручка визнається за вирахуванням знижок, повернень та податків на додану вартість та інших аналогічних обов'язкових платежів.

Продажі товарів

Продажі визнаються на момент переходу контролю над товаром, тобто коли товари поставлені покупцю, покупець має повну свободу дій щодо товарів і коли відсутнє невиконане зобов'язання, яке може вплинути на приймання покупцем товарів. Поставка вважається виконаною, коли товари були доставлені у визначене місце, ризики застаріння та втрати перейшли до покупця, і покупець прийняв товари відповідно до договору, строк дій положень про приймання закінчився або у Компанії наявні об'єктивні докази того, що всі критерії приймання були виконані.

Вважається, що елемент фінансування відсутній, оскільки продажі здійснюються із наданням відстрочки платежу на термін, що відповідає ринковій практиці. Дебіторська заборгованість визнається, коли товари поставлені, оскільки на цей момент винагорода є безумовною, тому що настання строку платежу зумовлене тільки плином часу.

Продажі послуг

Компанія надає послуги за договорами з фіксованою та змінною винагородою. Якщо Компанія передає контроль над послугою протягом періоду і, відповідно, виконує зобов'язання до виконання протягом періоду, виручка від надання послуг визнається у тому звітному періоді, в якому послуги були надані. За договорами з фіксованою винагородою виручка визнається на основі обсягу послуг, фактично наданих до кінця звітного періоду, пропорційно загальному обсягу послуг, що надаються, оскільки покупець одночасно отримує і споживає вигоди. Виручка визначається на основі фактично витраченого робочого часу відносно загальних очікуваних витрат часу.

У випадку договорів із фіксованою винагородою, покупець сплачує фіксовану суму відповідно до графіку платежів. Якщо вартість послуг, наданих Компанією, перевищує суму платежу, визнається актив за договором із покупцем. Якщо сума платежів перевищує вартість наданих послуг, визнається зобов'язання за договором із покупцем.

Якщо договір включає змінну винагороду, виручка визнається, тільки якщо існує висока ймовірність того, що в майбутніх періодах не буде значного зменшення такої виручки.

3.20. Процентні доходи

Процентні доходи відображаються в звіті про сукупний дохід за всіма борговими інструментами за методом нарахування з використанням ефективної відсоткової ставки. Процентний дохід включає в себе номінальний відсоток, а також амортизацію дисконту або премії.

3.21. Витрати

Витрати відображаються за методом нарахування.

3.22. Фінансові витрати

Фінансові витрати включають витрати на відсотки за позиками, відсотки за зобов'язаннями з оренди та курсові різниці, що виникають за кредитами та позиками в іноземній валюті. Усі відсоткові та інші витрати, понесені у зв'язку із запозиченнями, оцінюються за методом ефективної процентної ставки.

3.23. Згортання фінансових активів та фінансових зобов'язань

Фінансовий актив та фінансове зобов'язання згортається і чиста сума подається в звіті про фінансовий стан, якщо і тільки якщо існує юридично забезпечене право на згортання визнаних сум і є намір погасити зобов'язання на нетто-основі або продати актив й одночасно погасити зобов'язання.

3.24. Звіт про рух грошових коштів

Звіт про рух грошових коштів складається за прямим методом.

3.25. Нові стандарти, які не набрали чинності

Були опубліковані окремі нові стандарти та інтерпретації, що будуть обов'язковими для застосування Компанією у річних періодах, починаючи з 1 січня 2022 року та пізніших періодах. Компанія не застосовувала ці стандарти та інтерпретації до початку їх обов'язкового застосування.

Міжнародні Стандарти Фінансової Звітності ("МСФЗ"):

- МСФЗ 17 Страхові контракти

Поправки до існуючих стандартів та інтерпретацій:

- **Класифікація зобов'язань у короткострокові або довгострокові – зміни МСБО 1** (опубліковані 23 січня 2020 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2022 року або після цієї дати).
- **Виручка, отримана до початку запланованого використання активу, Обтяжливі договори – вартість виконання договору, Посилання на Концептуальну основу – зміни обмеженої сфери застосування до МСБО 16, МСБО 37 та МСФЗ 3, і Щорічні удосконалення МСФЗ 2018-2020 років – зміни МСФЗ 1, МСФЗ 9, МСФЗ 16 та МСБО 41** (опубліковані 14 травня 2020 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2022 року або після цієї дати).

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

- **Поправки до МСФЗ 17 та поправка до МСФЗ 4** (опубліковані 25 червня 2020 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року).
- **Поправки до МСБО 1 та МСФЗ Практичні рекомендації № 2: Розкриття облікової політики** (опубліковано 12 лютого 2021 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати).
- **Поправки до IAS 8: Визначення бухгалтерських оцінок** (опубліковано 12 лютого 2021 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року).
- **Відкладений податок, пов'язаний з активами та зобов'язаннями, що виникають внаслідок однієї операції - поправки до МСБО 12** (опубліковано 7 травня 2021 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати).

Наразі Компанія оцінює вплив цих змін на її фінансову звітність. Якщо інше не зазначено вище, не очікується суттєвого впливу цих нових стандартів та інтерпретацій на фінансову звітність Компанії.

4. Основні засоби

Рух основних засобів за 2021 та 2020 роки, представлений наступним чином:

	Будівлі	Машини	Транспортні засоби	Інші основні засоби	Всього
Первісна чи переоцінена вартість на 01 січня 2020 року	472 328	350 617	46 806	26 362	896 113
Находження з незавершених капітальних інвестицій	12 482	76 950	5 102	1 679	96 213
Переміщення між групами	25 905	(12 192)	(5 487)	(8 226)	-
Переоцінка/(уцінка)	(15 403)	(3 857)	-	-	(19 260)
Вибуття	(19 806)	(18 654)	(1 225)	(5 150)	(44 835)
Списання та знецінення	(945)	(269)	-	-	(1 214)
Первісна чи переоцінена вартість на 31 грудня 2020 року	474 561	392 595	45 196	14 665	927 017
Находження з незавершених капітальних інвестицій	17 844	65 240	17 140	3 085	103 309
Переміщення між групами	-	30	-	(30)	-
Переоцінка/(уцінка)	(2 315)	-	-	-	(2 315)
Вибуття	(10 866)	(19 664)	(409)	(384)	(31 323)
Первісна чи переоцінена вартість на 31 грудня 2021 року	479 224	438 201	61 927	17 336	996 688
Накопичена амортизація станом на 01 січня 2020 року	(48 729)	(76 888)	(13 988)	(22 660)	(162 265)
Нарахована амортизація	(38 864)	(78 385)	(7 262)	(2 430)	(126 941)
Переміщення між групами	(7 101)	(9 373)	8 898	7 576	-
Вибуття амортизації	10 487	7 147	968	5 097	23 699
Накопичена амортизація станом на 31 грудня 2020 року	(84 207)	(157 499)	(11 384)	(12 417)	(265 507)
Нарахована амортизація	(30 728)	(68 067)	(17 179)	(3 636)	(119 610)
Переміщення між групами	-	(30)	-	30	-
Вибуття амортизації	3 827	11 027	279	383	15 516
Накопичена амортизація станом на 31 грудня 2021 року	(111 108)	(214 569)	(28 284)	(15 640)	(369 601)
Чиста балансова вартість на 01 січня 2020 року	423 599	273 729	32 818	3 702	733 848
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2020 року	390 354	235 096	33 812	2 248	661 510
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2021 року	368 116	223 632	33 643	1 696	627 087

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Рух основних засобів за 2021 та 2020 роки, що надаються в операційну оренду, представлений наступним чином:

	Будівлі	Машини	Транспортні засоби	Інші основні засоби	Всього
Чиста балансова вартість на 01 січня 2020 року	27 989	10 019	835	222	39 065
Надходження з незавершених капітальних інвестицій	104	122	-	-	226
Вибуття	(5 592)	(455)	-	(14)	(6 061)
Нарахована амортизація	(3 078)	(2 039)	(300)	(94)	(5 511)
Списання та уцінка	(278)	-	-	-	(278)
Переведено (до)/з складу активів в оренді: Основні засоби	5 529	(3 174)	(16)	(3)	2 336
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2020 року	24 674	4 473	519	111	29 777
Надходження з незавершених капітальних інвестицій	394	167	-	-	561
Нарахована амортизація	(1 063)	(1 223)	(272)	(30)	(2 588)
Переведено (до)/з складу активів в оренді: Основні засоби	(6 460)	(14)	(1)	(73)	(6 548)
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2021 року	17 545	3 403	246	8	21 202

Рух незавершених капітальних інвестицій в основні засоби за 2021 та 2020 роки, представлений наступним чином:

	Незавершені капітальні інвестиції
Чиста балансова вартість на 01 січня 2020 року	3 004
Придбання	101 279
Переведено до складу основних засобів	(96 213)
Вибуття	(335)
Списання та уцінка	(5)
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2020 року	7 730
Придбання	99 903
Переведено до складу основних засобів	(103 309)
Вибуття	(156)
Списання та уцінка	(2)
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2021 року	4 166

Тест на знецінення - припущення та їх чутливість

Основні припущення, використані для тесту на знецінення активів, це: ставки дисконтування, ціни продажу та собівартість продукції. Ставки дисконтування визначались на основі середньозваженої вартості капіталу та включають наступні ставки для одиниці, що генерує гроші потоки ("ОГПП"):

- ОГПП цукор: 17,4% для 5-річного періоду і 12,6% для звітного періоду
- ОГПП сільське господарство: 17,6% для 5-річного періоду і 12,8% для звітного періоду
- ОГПП великої рогатої худоби: 17,6% для 5-річного періоду і 12,8% для звітного періоду

Ставки дисконтування, застосовані для звітного періоду - це реальні дисконтні ставки (без урахування впливу інфляції). Обсяг виробництва оцінювався виходячи з поточного рівня виробництва відповідно до річного бюджету, затвердженого керівництвом Компанії. Потенційне збільшення банку землі, рівня урожайності, кількості корів чи надоїв молока не враховувалось. Витрати на виробництво оцінювали, виходячи з бюджетних витрат на наступний рік, збільшених на очікуваний рівень інфляції, з урахуванням більш високих чи нижчих ставок інфляції для витрат, що прямо чи опосередковано прив'язані до долару США або конкретних індексів. При визначенні відпускних цін Компанія проаналізувала наявні прогнози для експорту та внутрішнього ринку, включаючи прогнозований обсяг попиту та пропозиції та пропозицію, а також законодавчі обмеження на експортні продажі

Компанія визначила наступні ціни реалізації:

- Пшениця: 7 082 - 7 656 грн. за тонну
- Кукурудза: 6 074 - 6 545 грн. за тонну
- Молоко: 12 887 - 15 196 грн. за тонну
- Цукор: 19 167 - 23 275 грн. за тонну

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Для кожної ОГП вартість відшкодування активів, визначена за допомогою моделі дисконтування грошових потоків, перевищує балансову вартість активів станом на 31 грудня 2021 року. Аналіз чутливості, розкритий нижче, показує можливий вплив зміни ключових припущень на балансову вартість основних засобів на кінець звітного періоду. Аналіз чутливості ґрунтується на зміні суттєвого припущення, при цьому всі інші припущення залишаються сталими. Аналіз чутливості може не відображати фактичної зміни балансової вартості основних засобів, оскільки навряд чи зміни припущень відбудуться ізольовано одне від одного.

<i>(в тисячах гривень)</i>	ОГП Сільське господарство	ОГП Велика рогата худоба
Збільшення ставки дисконтування на 1%	-	30 655
Зменшення ціни на 10%	430 552	172 397
Збільшення собівартості на 10%	430 552	172 397

Тест на знецінення, проведений станом на 31 грудня 2021 року, показав, що відновлювана вартість активів в цукровому сегменті Компанії становить 10 540 тис. грн і перевищує його загальну балансову вартість на 7 106 тис. грн, в сегменті великої рогатої худоби: 673 290 тис. грн і перевищує його загальну балансову вартість на 27 287 тис. грн, а відновлювана вартість активів в сегменті сільського господарства становить 493 122 тис.грн. та показує перевищення загальної балансової вартості на 48 293 тис.грн.

Інші питання

Станом на 31 грудня 2021 року балансова вартість основних засобів, яка була б включена до фінансової звітності, якби будівлі були відображені за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності, становлять 166 588 тис. грн. (31 грудня 2020: 76 826 тис. грн.), а машини та обладнання: 190 004 тис. грн. (31 грудня 2020: 173 236 тис. грн).

Остання оцінка будівель, споруд, машин та обладнання Компанії була проведена станом на 31 грудня 2018 року незалежним оцінювачем відповідно до Міжнародних стандартів оцінки. Більшість будівель та деякі об'єкти машин і обладнання були оцінені за допомогою ринкового підходу, який знаходиться в межах 3 рівня ієрархії справедливої вартості. Всі інші об'єкти були оцінені за допомогою витратного підходу, який знаходиться в межах 3 рівня ієрархії справедливої вартості.

Оренда у орендодавця

Компанія здає в оренду окремі об'єкти основних засобів та інвестиційної нерухомості. Компанія класифікує цю оренду як операційну, оскільки вона не передає в основному всі ризики та вигоди щодо права власності на базовий актив. Протягом 2021 року, Компанія визнала дохід від надання послуг з оренди в сумі 2 747 тис.грн. (2020: 106 806 тис.грн.). У таблиці нижче подано аналіз орендних платежів за строками, показуючи недисконтовані орендні платежі до отримання після звітної дати:

	2021	2020
Менше 1 року	634	3 649
Від 1 до 2 років	197	3 365
Від 2 до 3 років	-	410

5. Активи у формі прав користування

Станом на 31 грудня 2021 та 2020 року активи у формі права користування представлені наступним чином:

Активи у формі прав користування:	Земля	Будівлі	Машини	Всього
Вартість активів у формі прав користування станом на 01 січня 2021 року	885 802	326	70 178	956 306
Накопичена амортизація станом на 01 січня 2021 року	(305 127)	(37)	(4 112)	(309 276)
Чиста балансова вартість станом на 01 січня 2021 року	580 675	289	66 066	647 030
Находження активів у формі прав користування	250 914	-	32 879	283 793
Амортизація	(134 972)	(93)	(19 836)	(154 901)
Вибуття	(9 556)	(51)	(28 445)	(38 052)
Інші зміни	(1)	-	-	(1)
Вартість активів у формі прав користування станом на 31 грудня 2021 року	1 098 520	153	57 121	1 155 794
Накопичена амортизація станом на 31 грудня 2021 року	(411 460)	(8)	(6 457)	(417 925)
Чиста балансова вартість станом на 31 грудня 2021 року	687 060	145	50 664	737 869

Активи у формі прав користування:	Земля	Будівлі	Машини	Всього
Вартість активів у формі прав користування станом на 01 січня 2020 року	879 965	910	116 390	997 265
Накопичена амортизація станом на 01 січня 2020 року	(213 564)	(367)	(27 825)	(241 756)
Чиста балансова вартість станом на 01 січня 2020 року	666 401	543	88 565	755 509
Находження активів у формі прав користування	34 555	326	61 523	96 404
Амортизація	(112 276)	(112)	(32 116)	(144 504)
Вибуття	(8 005)	(489)	(52 264)	(60 758)
Інші зміни	-	21	358	379
Вартість активів у формі прав користування станом на 31 грудня 2020 року	885 802	326	70 178	956 306
Накопичена амортизація станом на 31 грудня 2020 року	(305 127)	(37)	(4 112)	(309 276)
Чиста балансова вартість станом на 31 грудня 2020 року	580 675	289	66 066	647 030

Окрім амортизації активів у формі прав користування, що наведена вище, та витрат на відсотки за зобов'язаннями з оренди (вартість вибуття включена) (Примітка 12) в звіті про фінансові результати також визнані:

	2021	2020
Витрати на короткострокову оренду	(1 726)	(2 952)
Витрати, що стосуються змінних орендних платежів, що не включаються до оцінки лізингових зобов'язань (включаються до складу операційних витрат)	(7 315)	(6 502)

6. Біологічні активи

Біологічні активи складаються з поточних біологічних активів (сільськогосподарських культур) та довгострокових біологічних активів (тварини).

До тваринництва належить велика рогата худоба та інша худоба. Велика рогата худоба складається з молочної худоби із середньорічним періодом лактації дев'ять місяців, незрілої худоби та великої рогатої худоби, призначеної для продажу. Інша худоба в основному включає свині, коні та вівці.

Оцінка біологічних активів знаходиться в межах 3 рівня ієрархії справедливої вартості.

Для визначення справедливої вартості біологічних активів тваринництва враховуються наступні припущення:

- дохід від реалізації сільськогосподарських культур прогнозується на основі очікуваного обсягу зібраного зерна та олійних культур. Дохід від реалізації молока прогнозується виходячи з очікуваного молока, виробленого протягом продуктивного життя великої рогатої худоби після звітної дати, та очікуваного обсягу м'яса на дату забою;
- середній продуктивний термін корови визначається на основі внутрішньої статистичної інформації;
- ціни на зерно, олійні насіння, молоко та м'ясо були отримані з ринкових ресурсів на кінець звітного періоду;
- виробничі витрати та витрати на продаж прогноуються виходячи з фактичних операційних витрат;
- зростання цін продажу, а також виробничих витрат та витрат на продаж планується, що буде на рівні прогнозованого індексу споживчих цін в Україні;

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

- при визначенні справедливої вартості біологічних активів застосовується ставка дисконтування до оподаткування. Ставка дисконтування базується на ринковій ставці на звітну дату.

Основні припущення представляють собою оцінку керівництвом майбутніх тенденцій сільського господарства та великої рогатої худоби та базуються на зовнішніх та внутрішніх джерелах даних.

Суттєві вхідні дані, використані при оцінці справедливої вартості культур, були представлені наступним чином:

- ставка дисконтування: 18,1% (2020: 16,1%)
- врожайність сільськогосподарських культур в середньому для:
озимої пшениці: 6,0 т/га (2020: 6,0 т/га)
- ціна реалізації:
озимої пшениці: 7 084 грн/т (2020: 4 788 грн/т)

Суттєві вхідні дані, використані при оцінці справедливої вартості великої рогатої худоби, були представлені наступним чином:

- ставка дисконтування: 17,3% (2020: 18,0%)
- ціна на:
молоко: 13,07 грн/літр (2020: 10,88 грн/літр)
м'ясо: 42,80 грн/кг (2020: 29,23 грн/кг)
- надої молока: 23,3 літрів/день (2020: 22,4 літрів/день)

Значне збільшення або зменшення окремо будь-яких вхідних даних призведе до суттєвого зменшення (збільшення) оцінки справедливої вартості. Збільшення ставки дисконтування призведе до зниження справедливої вартості, тоді як збільшення цін і врожайності призводить до збільшення справедливої вартості.

Станом на 31 грудня 2021 та 2020 року біологічні активи були представлені наступними групами:

	Біологічні активи за типом	Одиниці	31 грудня 2021		31 грудня 2020	
			Кількість	Вартість	Кількість	Вартість
Довгострокові біологічні активи: Тваринництво						
<i>Зрілі біологічні активи:</i>						
Велика рогата худоба	Плодоносні	Голів	10 839	461 134	10 560	421 076
Інші тварини	Споживчі		-	3 578	-	33
<i>Всього зрілі біологічні активи</i>			10 839	464 712	10 560	421 109
Всього довгострокові біологічні активи				464 712		421 109
Поточні біологічні активи: Рослинництво						
<i>Незрілі біологічні активи:</i>						
Озима пшениця	Споживчі	Гектарів	11 773	255 368	10 879	157 236
<i>Всього незрілі біологічні активи</i>			11 773	255 368	10 879	157 236
Всього поточні біологічні активи				255 368		157 236
Всього біологічні активи				720 080		578 345

Інформація про випуск сільськогосподарської продукції за 2021 та 2020 роки представлена наступним чином (природні втрати не враховано):

(в тоннах)	2021	2020
Цукрові буряки	361 917	365 520
Кукурудза	79 620	51 464
Пшениця	59 973	59 560
Молоко	49 051	45 302
Соя	17 218	11 689
Соняшник	12 373	21 829
Ячмінь	654	5 327

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

У наступній таблиці представлені зміни у балансовій вартості довгострокових та поточних біологічних активів за 2021 та 2020 роки:

	Довгострокові	Поточні	Всього
	біологічні активи	біологічні активи	
	Тваринництво	Рослинництво	
На 01 січня 2020 року	356 250	85 323	441 573
Приріст у результаті подальших видатків, визнаних як актив	80 667	774 541	855 208
Прибутки (збитки) від коригування справедливої вартості	51 188	356 773	407 961
Вибуття	(66 996)	-	(66 996)
Зменшення в результаті збирання врожаю	-	(1 059 401)	(1 059 401)
На 31 грудня 2020 року	421 109	157 236	578 345
Приріст у результаті подальших видатків, визнаних як актив	94 469	886 821	981 290
Приріст у результаті придбання	98	-	98
Прибутки (збитки) від коригування справедливої вартості	(1 688)	766 943	765 255
Вибуття	(49 276)	-	(49 276)
Зменшення в результаті збирання врожаю	-	(1 555 632)	(1 555 632)
На 31 грудня 2021 року	464 712	255 368	720 080

Зміни ключових припущень, що використовуються для оцінки справедливої вартості біологічних активів, матимуть наступний вплив на показник прибутку:

Вплив на прибуток	2021	2020
10% збільшення ціни на молоко	161 008	116 389
10% зменшення ціни на молоко	(161 008)	(116 389)
10% збільшення ціни на м'ясо	11 232	8 302
10% зменшення ціни на м'ясо	(11 232)	(8 302)
10% збільшення обсягів виробництва молока	35 236	33 806
10% зменшення обсягів виробництва молока	(35 236)	(33 806)
10% підвищення цін на рослинні культури	43 980	26 478
10% зниження цін на рослинні культури	(43 980)	(26 478)
10% збільшення врожайності рослинних культур	43 980	26 478
10% зниження врожайності рослинних культур	(43 980)	(26 478)
10% збільшення витрат на вирощування врожаю	(17 900)	(10 779)
10% зниження витрат на вирощування врожаю	17 900	10 779
5% збільшення індексу споживчих цін	204 676	138 732
5% зниження індексу споживчих цін	(185 641)	(126 195)
1% збільшення облікової ставки тваринництво	(8 351)	(7 202)
1% зниження облікової ставки тваринництво	8 659	7 459
1% збільшення облікової ставки рослинництво	(2 472)	(1 509)
1% зниження облікової ставки рослинництво	2 492	1 486

Вищевказані аналізи чутливості були визначені в результаті зміни основних припущень, що були прийняті наприкінці звітної періоду. Аналіз чутливості ґрунтується на зміні істотного припущення, зберігаючи всі інші припущення незмінними. Аналіз чутливості може не відображати фактичної зміни справедливої вартості біологічних активів, оскільки навряд чи зміни припущень відбудуться ізольовано один від одного.

7. Запаси

	31 грудня 2021	31 грудня 2020
Готова продукція		
Сільського господарства	240 729	76 146
Інше	14 361	65 870
Всього готова продукція	255 090	142 016
Сировина та витратні матеріали		
Тваринництва	94 391	18 614
Сільського господарства	32 150	59 356
Інше	8 420	3 485
Всього сировина та витратні матеріали	134 961	81 455
Товари	45	149
Інвестиції у майбутній врожай	233 555	189 988
Всього	623 651	413 608

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Собівартість сільськогосподарської продукції представлена її справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж в момент збору врожаю. Справедлива вартість сільськогосподарської продукції була оцінена на основі ринкових цін на дату збору врожаю, що належить до 1-го рівня ієрархії справедливої вартості.

8. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги та інша поточна дебіторська заборгованість

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги станом на 31 грудня 2021 та 2020 року представлена наступним чином:

	31 грудня 2021	31 грудня 2020
Торгова дебіторська заборгованість	625 173	782 701
Резерв під очікувані кредитні збитки	(4 915)	(12 906)
Всього дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	620 258	769 795

Інша поточна дебіторська заборгованість станом на 31 грудня 2021 та 2020 року представлена наступним чином:

	31 грудня 2021	31 грудня 2020
Фінансові допомоги видані	1 089 547	543 300
Інша дебіторська заборгованість	18 181	28 700
Резерв під очікувані кредитні збитки	(35 356)	(39 597)
Всього інша поточна дебіторська заборгованість	1 072 372	532 403

Рух резерву під очікувані кредитні збитки та під знецінення авансів за 2021 та 2020 роки був представлений:

	Резерв під очікувані кредитні збитки дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	Резерв під очікувані кредитні збитки іншої поточної дебіторської заборгованості	Резерв під знецінення авансів	Всього
На 01 січня 2020 року	(9 278)	(104 816)	(45)	(114 139)
(Витрати)/дохід від зміни резерву під очікувані кредитні збитки та знецінення авансів	(3 632)	(15 138)	33	(18 737)
Використання резерву	4	80 357	-	80 361
На 31 грудня 2020 року	(12 906)	(39 597)	(12)	(52 515)
(Витрати)/дохід від зміни резерву під очікувані кредитні збитки та знецінення авансів	7 990	(13 253)	13	(5 250)
Використання резерву	1	17 495	-	17 496
Інші зміни	-	(1)	(1)	(2)
На 31 грудня 2021 року	(4 915)	(35 356)	-	(40 271)

Торгова та інша дебіторська заборгованість за строками непогашення представлена наступним чином:

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	31 грудня 2021		31 грудня 2020	
	Всього заборгованість	Очікувані кредитні збитки	Всього заборгованість	Очікувані кредитні збитки
Непрострочена	610 421	(4 641)	550 107	(7 209)
Від 1 до 30 днів	7 630	(84)	96 657	(2 504)
Від 31 до 60 днів	5 665	(124)	21 227	(567)
Від 61 до 90 днів	1 281	(28)	102	(3)
Від 91 до 120 днів	38	(1)	1 285	(62)
Від 121 до 365 днів	104	(3)	44 414	(719)
Більше 365 днів	34	(34)	68 909	(1 842)
Всього	625 173	(4 915)	782 701	(12 906)

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Інша поточна дебіторська заборгованість	31 грудня 2021		31 грудня 2020	
	Всього заборгованість	Очікувані кредитні збитки	Всього заборгованість	Очікувані кредитні збитки
Непрострочена	1 092 326	(23 992)	544 171	(11 768)
Від 1 до 30 днів	25	(1)	-	-
Від 61 до 90 днів	3 947	(86)	-	-
Від 121 до 365 днів	1 223	(1 070)	9 762	(9 762)
Більше 365 днів	10 207	(10 207)	18 067	(18 067)
Всього	1 107 728	(35 356)	572 000	(39 597)

9. Грошові кошти та їх еквіваленти

Станом на 31 грудня 2021 та 2020 року залишки грошових коштів та їх еквівалентів представлені наступним чином:

	31 грудня 2021	31 грудня 2020
Поточні рахунки в UAH	8 186	39 136
Поточні рахунки в USD	-	13 289
Готівка в касі	46	39
Всього	8 232	52 464

Кредитна якість грошових коштів наведена в Примітці 20.

10. Власний капітал

Зареєстрований капітал

Зареєстрований капітал Компанії станом на 31 грудня 2021 та 2020 року представлений наступним чином:

	31 грудня 2021		31 грудня 2020	
	Номінальна вартість	Частка володіння, %	Номінальна вартість	Частка володіння, %
АСТАРТА-КИЇВ фірма ТОВ	4 810,59	100,00%	4 810,59	100,00%
Зерно-Агротрейд ТОВ	0,03	0,00%	0,03	0,00%
Всього	4 810,62	100,00%	4 810,62	100,00%

Управління капіталом

Оптимізація процесу формування та використання капіталу є головною метою Компанії в управлінні капіталом. Стратегічна ціль Компанії - це формування належної системи управління капіталом, завданням якої є контроль та своєчасне коригування структури капіталу, для отримання максимального прибутку та забезпечення фінансової стійкості. Завданням стратегічного управління капіталом є довгострокова конкурентна привабливість та розширення ринків збуту, що сприяє стабільному отриманню прибутку.

Компанія здійснює контроль над капіталом за допомогою розрахунку коефіцієнта фінансового важеля. Фінансовий важіль, коефіцієнт використання позикових засобів - залежність прибутку від ступеня використання позикових засобів. Фінансовий важіль розраховується, як відношення суми позикового капіталу до суми власного капіталу Компанії. Чим більша частка довгострокової заборгованості, тим сильніший фінансовий важіль.

Компанія одержує вигоду від застосування фінансового важеля тільки в тому випадку, якщо дохід, отриманий за рахунок залучення позикових засобів перевищує витрати по виплаті відсотків.

Показники фінансового важеля станом на 31 грудня 2021 та 2020 року були наступні:

	31 грудня 2021	31 грудня 2020
Позиковий капітал*	781 192	730 001
За вирахуванням: Грошей та їх еквівалентів	(8 232)	(52 464)
Чисті зобов'язання	772 960	677 537
Власний капітал	3 442 537	2 760 396
Всього капітал	4 215 497	3 437 933
Коефіцієнт фінансового левериджу	18%	20%

* Позиковий капітал розраховується як сума довгострокових кредитів та позик, довгострокових зобов'язань з оренди, інших довгострокових зобов'язань, поточної кредиторської заборгованості за довгостроковими

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

кредитами та позиками, поточної кредиторської заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями з оренди, короткострокових кредитів та позик.

11. Кредити та позики

Станом на 31 грудня 2021 та 2020 року кредити та позики представлені наступним чином:

Довгострокові кредити та позики	31 грудня 2021	31 грудня 2020
Довгострокові позики банків	(10 886)	(21 950)
Всього	(10 886)	(21 950)
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими кредитами та позиками	31 грудня 2021	31 грудня 2020
Банківські позики	(2 678)	(18 552)
Розрахунки по нарахованим відсоткам	(32)	(43)
Всього	(2 710)	(18 595)

В наступній таблиці представлено узагальнення кредитів та позик в розрізі валют станом на 31 грудня 2021 та 2020 року:

	Середньозважена ставка, %		31 грудня 2021	31 грудня 2020
	2021	2020		
Довгострокові зобов'язання та поточна заборгованість за довгостроковими кредитами та позиками				
USD	3,99%	5,01%	(13 564)	(40 502)
Всього			(13 564)	(40 502)
Розрахунки по нарахованим відсоткам			(32)	(43)
Всього зобов'язання			(13 596)	(40 545)

Звірка руху зобов'язань з грошовими потоками від фінансової діяльності представлена наступним чином:

	Кредити та позики	Зобов'язання з оренди та відсотки за орендою	Розрахунки по нарахованим відсоткам за кредитами	Отримані фінансові допомоги	Інша кредиторська заборгованість	Всього
Залишок на 01 січня 2020 року	(154 729)	(764 650)	(4 383)	-	-	(923 762)
Грошовий потік	119 290	251 055	12 840	1 400	111	384 696
Нарахування відсотків	-	(129 800)	(8 367)	-	-	(138 167)
Надходження зобов'язання з оренди	-	(98 263)	-	-	-	(98 263)
Вибуття зобов'язань з оренди	-	53 067	-	-	-	53 067
Інші фінансові витрати	-	-	-	-	(118)	(118)
Вплив курсових різниць	(25 063)	-	(133)	-	7	(25 189)
Інший рух	20 000	1	-	(20 000)	-	1
Залишок на 31 грудня 2020 року	(40 502)	(688 590)	(43)	(18 600)	-	(747 735)
Грошовий потік	1 031	255 465	2 294	38 600	-	297 390
Нарахування відсотків	-	(127 098)	(2 279)	-	-	(129 377)
Надходження зобов'язання з оренди	-	(244 579)	-	-	-	(244 579)
Вибуття зобов'язань з оренди	-	38 066	-	-	-	38 066
Вплив курсових різниць	5 906	-	(2)	-	-	5 904
Інший рух	20 001	6	(2)	(20 000)	-	5
Залишок на 31 грудня 2021 року	(13 564)	(766 730)	(32)	-	-	(780 326)

За рік, що закінчився 31 грудня 2021 року інший рух у сумі 20 000 тис.грн. між кредитами та позиками та отриманими фінансовими допомогами виник внаслідок погашення банківського кредиту Компанії пов'язаною стороною і підписанням угоди про переведення заборгованості Компанії перед банком у отриману фінансову допомогу від пов'язаної сторони (2020: 20 000 тис. грн.).

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Кредити та позики забезпечені наступними активами:

	31 грудня 2021	31 грудня 2020
Основні засоби	21 783	76 032

12. Зобов'язання з оренди

Станом на 31 грудня 2021 та 2020 року, зобов'язання з оренди активи представлені наступним чином:

	2021	2020
Вартість довгострокових зобов'язань з оренди станом на 01 січня	(476 879)	(545 155)
Вартість поточних зобов'язань з оренди станом на 01 січня	(211 711)	(219 495)
Зобов'язання з оренди станом на 01 січня	(688 590)	(764 650)
Надходження зобов'язання з оренди	(244 579)	(98 263)
Витрати на відсотки за зобов'язанням з оренди	(127 098)	(129 800)
Сплата зобов'язань з оренди	128 367	121 255
Сплата відсотків за зобов'язанням з оренди	127 098	129 800
Вибуття	38 066	53 067
Інші зміни	6	1
Вартість довгострокових зобов'язань з оренди станом на 31 грудня	(539 643)	(476 879)
Вартість поточних зобов'язань з оренди станом на 31 грудня	(227 087)	(211 711)
Зобов'язання з оренди станом на 31 грудня	(766 730)	(688 590)

13. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)

	2021	2020
Молоко	578 238	460 477
Буряк	383 585	311 100
Пшениця	309 482	152 434
Кукурудза	303 113	319 969
Соя	209 935	93 375
Соняшник	94 774	192 115
Послуги	24 639	107 804
Інше	88 342	71 029
Всього	1 992 108	1 708 303
Момент визнання виручки (окремо за кожним джерелом):		
У певний момент часу	1 967 469	1 600 499
Протягом періоду	24 639	107 804
Всього	1 992 108	1 708 303

14. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)

Собівартість реалізації представлена наступним чином:

	2021	2020
Буряк	(410 731)	(294 760)
Молоко	(400 132)	(326 458)
Кукурудза	(333 113)	(305 309)
Пшениця	(242 873)	(179 066)
Соя	(203 831)	(87 980)
Соняшник	(99 827)	(172 481)
Послуги	(17 467)	(54 116)
Інше	(86 170)	(92 205)
Всього	(1 794 144)	(1 512 375)

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Собівартість Компанії включає наступні витрати:

	2021	2020
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	(600 959)	(271 533)
Матеріали	(535 456)	(690 669)
Амортизація	(271 822)	(255 389)
Заробітна плата	(261 450)	(224 803)
Послуги	(124 457)	(69 981)
Всього	(1 794 144)	(1 512 375)

15. Інші операційні доходи

	2021	2020
Курсові різниці	8 216	-
Відновлення раніше списаних активів	1 526	4 952
Страхові виплати	1 469	-
Дотації та субсидії	1 445	-
Реалізація необоротних активів, нето	-	2 042
Доходи від операційної оренди активів	-	330
Інші доходи	639	952
Всього	13 295	8 276

16. Адміністративні витрати

	2021	2020
Заробітна плата та нарахування	(22 983)	(17 884)
Професійні послуги	(11 653)	(10 859)
Паливо та інші матеріали	(1 801)	(1 712)
Амортизація	(1 630)	(1 056)
Інші	(4 446)	(2 504)
Всього	(42 513)	(34 015)

17. Витрати на збут

	2021	2020
Транспортні витрати, зберігання та логістика	(80 036)	(90 751)
Ліцензування та сертифікація	(2 147)	(2 269)
Інші	(2 086)	(1 182)
Всього	(84 269)	(94 202)

18. Інші операційні витрати

	2021	2020
Заробітна плата та нарахування	(12 925)	(5 137)
Благодійність та соціальні витрати	(6 009)	(4 292)
Витрати по резерву під очікувані кредитні збитки	(5 251)	(18 737)
Вибуття необоротних активів	(3 023)	-
Амортизація	(1 977)	(4 352)
Знецінення основних засобів	(941)	(5 121)
Витрати з ПДВ	(684)	(2 840)
Курсові різниці	-	(24 559)
Знецінення запасів	-	(3 577)
Вибуття запасів	-	(2 098)
Інші	(4 700)	(3 840)
Всього	(35 510)	(74 553)

19. Фінансові доходи та витрати

	2021	2020
Інші фінансові доходи:		
Відсотки отримані	707	862
Всього	707	862
Фінансові витрати:		
Нараховані відсотки по оренді	(127 098)	(129 800)
Відсотки по банківських кредитах	(2 279)	(8 367)
Інші	(1 215)	(886)
Всього	(130 592)	(139 053)

20. Управління фінансовими ризиками

Для діяльності Компанії характерна низка фінансових ризиків: кредитний ризик, ризик ліквідності, ринковий ризик (у тому числі валютний ризик та ризик відсоткових ставок). Компанія переглядає та узгоджує свою політику управління ризиками для мінімізації негативного впливу цих ризиків на фінансові показники діяльності Компанії.

У цій примітці представлена інформація про вплив кожного з цих ризиків, цілі та політики Компанії для вимірювання та управління ризиком.

Кредитний ризик

Компанія приймає на себе кредитний ризик, який являє собою ризик того, що одна сторона за фінансовим інструментом стане причиною фінансового збитку для іншої сторони у результаті невиконання своїх зобов'язань. Кредитний ризик виникає у результаті продажу Компанією продукції на кредитних умовах та інших операцій з контрагентами, у результаті яких виникають фінансові активи. Істотні непогашені залишки переглядаються на постійній основі. Фінансові інструменти, які потенційно наражають Компанію на значні кредитні ризики, в основному включають кошти в банках (Примітка 9), а також дебіторську заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги (торгову) та іншу поточну дебіторську заборгованість (Примітка 8).

Торгова дебіторська заборгованість

Нарахування резерву кредитних збитків здійснюється на індивідуальній та на груповій основі. Нарахування резерву на індивідуальній основі здійснюється на основі аналізу заборгованості по окремих дебіторах. Сума резерву, нарахована на груповій основі, коригується на суму резерву, розрахованого на індивідуальній основі.

Компанія визначає кредитний збиток як різницю між усіма передбаченими договором грошовими потоками, що належать до отримання Компанією відповідно до договору, і всіма грошовими потоками, які Компанія очікує отримати, дисконтовану за первісною ефективною процентною ставкою. При оцінці грошових потоків Компанія бере до уваги:

- всі договірні умови фінансового інструмента протягом всього очікуваного терміну дії фінансового інструменту.
- грошові потоки від продажу утримуваної застави або від інших механізмів підвищення кредитної якості, які є невід'ємною частиною договірних умов.

При оцінці очікуваних кредитних збитків Компанія враховує:

- неупереджену та виважену з урахуванням ймовірності суму, визначену шляхом оцінки діапазону можливих результатів;
- часову вартість грошей, розраховану з використанням ставки, що приблизно дорівнює ефективній процентній ставці по активу; і
- обґрунтовану і підтверджену інформацію про минулі події, поточні умови і прогнозовані майбутні економічні умови, доступну на звітну дату без надмірних витрат або зусиль.

Нарахування резерву кредитних збитків на груповій основі здійснюється на основі коефіцієнтів, що залежать від кількості днів прострочення оплати. Аналіз фінансових активів щодо зменшення їх корисності здійснюється на кінець кожного звітного періоду. При аналізі фінансових активів щодо зменшення їх корисності, Компанія враховує статистичні дані про прострочену дебіторську заборгованість за останні 2 роки, враховує макроекономічні чинники, які можуть вплинути на майбутні кредитні збитки та визначає відсоток резерву під кредитні збитки по групах дебіторської заборгованості, розподіленої наступним чином:

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

- непрострочена дебіторська заборгованість;
- виплати боржника затримуються від 1 до 30 діб;
- виплати боржника затримуються від 31 до 60 діб;
- виплати боржника затримуються від 61 до 90 діб;
- виплати боржника затримуються від 91 до 120 діб;
- виплати боржника затримуються від 121 до 365 діб;
- виплати боржника затримуються більше 365 діб.

Резерв розраховується шляхом множення балансової вартості фінансового активу в кожній групі на відсоток резерву під кредитні збитки.

Фінансові активи за кредитними характеристиками

Кредитну якість фінансових активів, які не є простроченими та знеціненими, можна оцінити, посилаючись на зовнішні кредитні рейтинги (якщо такі доступні) або історичну інформацію про ставки дефолту контрагента.

	31 грудня 2021	31 грудня 2020
Непрострочена дебіторська заборгованість від контрагентів без зовнішніх рейтингів		
Група А	24 174	14 535
Група В	601	602
Група С	1 677 972	1 079 141
Всього непрострочена дебіторська заборгованість від контрагентів без зовнішніх рейтингів	1 702 747	1 094 278
Резерв під очікувані кредитні збитки	(28 633)	(18 977)
Балансова вартість: Непрострочена дебіторська заборгованість від контрагентів без зовнішніх рейтингів	1 674 114	1 075 301
Прострочена дебіторська заборгованість		
Дебіторська заборгованість	30 154	260 423
Резерв під очікувані кредитні збитки	(11 638)	(33 526)
Всього	18 516	226 897

Група А представляє існуючих клієнтів (більше одного року), які не порушили умови оплати. Група В представляє нових клієнтів (менше одного року), для яких немає історії дефолту. Група С представляє клієнтів, які є пов'язаними сторонами Компанії.

Прострочена дебіторська заборгованість в основному належить контрагентам без зовнішнього кредитного рейтингу.

Інформація про вплив кредитного ризику та очікувані кредитні збитки за торговою та іншою дебіторською заборгованістю станом на 31 грудня 2021 та 2020 року представлена в Примітці 8.

За рік, що закінчився 31 грудня 2021 року, приблизно 93 % доходів отримано від 10 клієнтів (2020: 94% доходів отримано від 10 клієнтів). Аванси отримані від цих покупців станом на 31 грудня 2021 року становлять 121 025 тис.грн (2020: 102 903 тис.грн).

Кредитна якість грошових коштів та їх еквівалентів оцінено на основі зовнішніх кредитних рейтингів:

Грошові кошти та їх еквіваленти	31 грудня 2021	31 грудня 2020
Банки з зовнішнім кредитним рейтингом (Moody's):		
Not Prime	1 134	52 387
Банки без зовнішнього кредитного рейтингу:		
Group A	7 052	38
Готівка	46	39
Всього	8 232	52 464

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності - це ризик того, що Компанія не зможе виконати свої фінансові зобов'язання під час їх погашення. Завданням Компанії є підтримання балансу між безперервністю фінансування та гнучкістю шляхом використання умов кредитування, що надаються, в основному, постачальниками та банками. Компанія аналізує свої активи та зобов'язання за їх строками та планує свою ліквідність, незалежно від очікування строків виконання зобов'язань

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

за відповідними інструментами. У разі недостатньої або надмірної ліквідності Компанія перерозподіляє ресурси для досягнення оптимального фінансування своєї діяльності.

У таблиці нижче подано аналіз фінансових зобов'язань Компанії, розподілених на групи за відповідними термінами погашення, на основі залишкового періоду на звітну дату до терміну погашення за договорами. Суми, які розкриваються у таблиці, є недисконтованими потоками грошових коштів за основною сумою боргу та відсотків.

	Балансова вартість	Грошові потоки за договорами	До 1 року	Від 1 до 2 років	Від 2 до 5 років	Більше 5 років
Станом на 31 грудня 2021:						
Довгострокові кредити та позики	(10 886)	(11 396)	-	(4 960)	(6 436)	-
Довгострокові зобов'язання з оренди	(539 643)	(1 204 815)	-	(219 024)	(460 128)	(525 663)
Інші довгострокові зобов'язання	(866)	(2 795)	-	(866)	(1 929)	-
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими кредитами та позиками	(2 710)	(3 200)	(3 200)	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями з оренди	(227 087)	(234 859)	(234 859)	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	(50 935)	(50 935)	(50 935)	-	-	-
Поточні забезпечення	(15 850)	(15 850)	(15 850)	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	(2 303)	(2 303)	(2 303)	-	-	-
Всього	(850 280)	(1 526 153)	(307 147)	(224 850)	(468 493)	(525 663)
Станом на 31 грудня 2020:						
Довгострокові кредити та позики	(21 950)	(23 209)	-	(11 340)	(11 869)	-
Довгострокові зобов'язання з оренди	(476 879)	(1 082 074)	-	(226 298)	(425 565)	(430 211)
Інші довгострокові зобов'язання	(866)	(2 795)	-	(866)	(1 929)	-
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими кредитами та позиками	(18 595)	(20 169)	(20 169)	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями з оренди	(211 711)	(255 807)	(255 807)	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	(38 469)	(38 469)	(38 469)	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	(24 899)	(24 899)	(24 899)	-	-	-
Всього	(793 369)	(1 447 422)	(339 344)	(238 504)	(439 363)	(430 211)

Ринковий ризик

Ринковий ризик - це ризик того, що зміни ринкових показників, таких як валютні курси, процентні ставки та ціни на акції, вплинуть на дохід або вартість фінансових інструментів. Завдання з управління ринковими ризиками полягає в управлінні та контролі ринкового ризику в межах прийнятних параметрів, оптимізуючи прибутковість.

Валютний ризик

Валютний ризик – це ризик того, що вартість фінансового інструменту коливатиметься внаслідок змін валютних курсів.

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Залежність Компанії від валютного ризику представлена на основі балансової вартості відповідних активів у валюті таким чином:

	USD
Станом на 31 грудня 2021:	
<i>Фінансові зобов'язання:</i>	
Довгострокові кредити та позики	(10 886)
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими кредитами та позиками	(2 710)
Всього фінансових зобов'язань	(13 596)
Чисті фінансові активи / (зобов'язання)	(13 596)
Станом на 31 грудня 2020:	
<i>Фінансові активи:</i>	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	5 118
Гроші та їх еквіваленти	13 289
Всього фінансових активів	18 407
<i>Фінансові зобов'язання:</i>	
Довгострокові кредити та позики	(21 950)
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими кредитами та позиками	(18 596)
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	(2 262)
Всього фінансових зобов'язань	(42 808)
Чисті фінансові активи / (зобов'язання)	(24 401)

У таблиці нижче розкривається інформація про чутливість прибутку або збитку та капіталу до обґрунтовано можливих змін у курсах обміну валют, які застосовувались на звітну дату, за умови, що всі інші змінні величини залишались незмінними.

	31 грудня 2021	31 грудня 2020
Зміна, %	10%	10%
USD	(1 360)	(2 440)

Ризик зміни відсоткових ставок

Зміна процентних ставок впливає насамперед на позики, змінюючи їх справедливую вартість (за умови фіксованої ставки) або майбутніх грошових потоків (за умови змінної ставки).

Станом на 31 грудня 2021 та 2020 року в Компанії відсутні інструменти зі змінною ставкою.

Справедлива вартість фінансових інструментів

Справедлива вартість фінансових інструментів, що торгуються на активному ринку на кожен звітний дату визначається на основі ціни котирування на ринку за окремим активом або зобов'язанням за вирахування витрат на придбання фінансового активу чи зобов'язання. Така вартість відповідає 1 рівню в ієрархії справедливої вартості фінансових інструментів. Якщо ринок для фінансового інструменту не є активним, справедлива вартість встановлюється з використанням методу оцінювання. Методи оцінювання охоплюють застосування останніх ринкових операцій між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами, якщо вони доступні; посилення на поточну справедливую вартість іншого інструмента, який в основному є подібним; аналіз дисконтованих грошових потоків та моделі опціонного ціноутворення.

На думку Керівництва Компанії балансова вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, що відображені у фінансовій звітності приблизно дорівнює їх справедливій вартості на 31 грудня 2021 та 2020 року.

21. Умовні та інші зобов'язання

Компанія здійснює більшу частину операцій в Україні, тобто під юрисдикцією українських податкових органів. Для української системи оподаткування характерним є наявність численних податків і законодавство, що часто змінюється, яке може застосовуватися ретроспективно, мати різне тлумачення, а в деяких випадках є суперечливим. Нерідко виникають протиріччя у трактуванні податкового законодавства між місцевою, обласною та державною податковими адміністраціями та між Міністерством фінансів та іншими державними органами. У результаті, можуть бути нараховані додаткові суттєві суми податків, штрафів та пені. Податкові органи можуть

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

перевіряти податкові питання у фінансових періодах протягом трьох календарних років після їх закінчення. За певних обставин перевірка може стосуватися довших періодів.

Станом на 31 грудня 2021 та 2020 року Компанія не вела значних судових процесів, що могли б привести до несприятливого впливу на фінансові результати Компанії.

Відповідно до українського законодавства договори оренди землі мають бути зареєстровані органами державної влади. Станом на 31 грудня 2021 та 2020 року року для ряду договорів оренди землі Компанії не було завершено реєстраційні процедури. До їх числа належать як договори оренди, що є тимчасово не зареєстрованими у зв'язку із тривалою процедурою реєстрації, так і такі договори, які не будуть зареєстровані у майбутньому. Внаслідок цього, щодо таких договорів існує ризик змови конкурентів та / або орендодавців стосовно скасування права Компанії орендувати відповідні земельні ділянки.

Загальна площа орендованих незареєстрованих ділянок станом на 31 грудня 2021 року становила 2 187 га, що становить близько 5% загальної площі орендованих ділянок Компанії (31 грудня 2020: 1 979 га, та 4% від загальної площі орендованих ділянок відповідно), і активи у формі права користування та зобов'язання з оренди, визнані за такими договорами становили 36 466 тис. грн та 37 079 тис. грн відповідно. (31 грудня 2020: 21 414 тис. грн та 23 978 тис. грн відповідно).

22. Операції з пов'язаними сторонами

Як правило, сторони вважаються пов'язаними, якщо вони знаходяться під спільним контролем або якщо одна з них має можливість контролювати іншу, або може мати суттєвий вплив чи здійснювати спільний контроль іншої сторони при прийнятті фінансових та управлінських рішень. Під час розгляду кожного випадку відносин, що можуть являти собою відносини між пов'язаними сторонами, увага приділяється суті цих відносин, а не лише юридичній формі. Ціни для операцій із пов'язаними сторонами визначаються на контрактній основі, що базується на ринкових умовах.

▪ Операції з пов'язаними сторонами за 2021 та 2020 роки були такими:

	Материнська компанія	Кінцеве материнське підприємство та підприємства під його контролем	Підприємства під контролем безпосередньої материнської компанії	Інші пов'язані сторони	Всього
За 2021 рік:					
Продажі запасів	-	579 904	642 947	-	1 222 851
Продажі необоротних активів	-	-	51	-	51
Надання послуг	20	-	15 788	-	15 808
Інші операційні доходи	538	69	1 469	-	2 076
Закупки запасів	-	-	(477 526)	-	(477 526)
Закупки послуг	(550)	(2 056)	(43 187)	-	(45 793)
Інші операційні витрати	-	-	(4 866)	-	(4 866)
Фінансові витрати	(4 878)	-	(4 511)	(191)	(9 580)
За 2020 рік:					
Продажі запасів	-	304 349	565 548	-	869 897
Продажі необоротних активів	-	-	306	-	306
Надання послуг	-	-	103 623	-	103 623
Інші операційні доходи	-	-	2 421	-	2 421
Закупки запасів	(21)	-	(398 667)	-	(398 688)
Закупки необоротних активів	-	-	(3 444)	-	(3 444)
Закупки послуг	(17 350)	(2 269)	(96 051)	-	(115 670)
Інші операційні витрати	537	-	(9 653)	-	(9 116)
Фінансові витрати	(6 898)	(7)	(928)	-	(7 833)

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Фінансові допомоги видані та отримані від пов'язаних сторін за 2021 та 2020 роки представлені наступним чином:

	Материнська компанія	Підприємства під контролем безпосередньої материнської компанії	Всього
За 2021 рік:			
Фінансові допомоги видані			
видано	(790 000)	(550 484)	(1 340 484)
повернено	751 700	312 396	1 064 096
Фінансові допомоги отримані			
погашено	-	(38 600)	(38 600)
За 2020 рік:			
Фінансові допомоги видані			
видано	(395 000)	(246 317)	(641 317)
повернено	395 000	178 509	573 509
Фінансові допомоги отримані			
отримано	-	20 000	20 000
погашено	-	(1 400)	(1 400)

- Залишки за розрахунками із пов'язаними сторонами, станом на 31 грудня 2021 та 2020 року були представлені таким чином:

	Материнська компанія	Кінцеве материнське підприємство та підприємства під його контролем	Підприємства під контролем безпосередньої материнської компанії	Всього
За 2021 рік:				
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	13	-	590 079	590 092
Інша поточна дебіторська заборгованість	351 412	-	719 687	1 071 099
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	(266)	-	(31 539)	(31 805)
Поточна кредиторська заборгованість з одержаних авансів	-	(121 010)	-	(121 010)
Інші поточні зобов'язання	-	-	(1 467)	(1 467)
За 2020 рік:				
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	-	5 118	745 850	750 968
Інша поточна дебіторська заборгованість	386 633	-	144 840	531 473
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	-	(2 262)	(29 059)	(31 321)
Поточна кредиторська заборгованість з одержаних авансів	-	(102 903)	-	(102 903)
Інші поточні зобов'язання	-	-	(24 202)	(24 202)

Інші операції з пов'язаними сторонами

Компанія орендує землю, офісні приміщення та основні засоби у пов'язаних сторін і обліковує таку оренду у відповідності з МСФЗ 16. Відповідні активи у формі права користування та зобов'язання визнані в сумах 50 809 тис. грн. та 60 766 тис. грн. станом на 31 грудня 2021 року (31 грудня 2020: 66 356 тис. грн. та 78 537 тис. грн. відповідно). В 2021 році, Компанія визнала амортизацію активу у формі права користування в сумі 19 929 тис. грн. (2020: 29 975 тис. грн.). Витрати по відсотках були визнані в сумі 8 742 тис. грн. (2020: 7 826 тис. грн.).

Застави за кредити пов'язаних сторін

Компанія виступає однією із сторін в ряді угод, а саме, є стороною, що надає свої активи в заставу за кредити пов'язаних сторін.

Станом на 31 грудня 2021 та 2020 року наступні активи Компанії виступають забезпеченням за банківськими кредитами пов'язаних осіб:

	31 грудня 2021	31 грудня 2020
Основні засоби	4 037	56 196

Винагорода управлінському персоналу

Провідний управлінський персонал протягом 2021 року складався з 2-х осіб (2020: 2 особи). У 2021 році витрати на виплати провідному управлінському персоналу, що включені до складу адміністративних витрат на оплату праці та інших виплат працівникам, з урахуванням податків, пов'язаних із заробітною склали 3 805 тис.грн. (2020: 2 399 тис.грн.).

23. Події після звітної дати

24 лютого 2022 року Російська Федерація розпочала воєнне вторгнення в Україну. У результаті, Уряд України запровадив воєнний стан на всій території України.

Станом на дату випуску цього звіту Компанія продовжує здійснювати діяльність без жодних обмежень. Керівництво Компанії зберігає контроль над усією діяльністю. Офісний персонал працює дистанційно, а виробничий персонал виконує свої обов'язки у відповідних областях діяльності. Приблизно 200 співробітників з усіх компаній Групи були мобілізовані до лав Збройних сил України. Компанія підтримує цих співробітників необхідним захисними засобами захисту та надає їм фінансову підтримку. Міністерство аграрної політики та продовольства України веде спільну роботу з Міністерством оборони України з метою резервування кадрів для надання аграрному сектору можливості провести весняну посівну кампанію.

Компанії Групи успішно провели роботи з обслуговування для підготовки до весняної посівної кампанії та на дату цієї звітності закінчили посівну кампанію згідно плану.

Платежі з обслуговування боргу не є значними для Компанії на цьому етапі і можуть покриватися за рахунок поточних грошових потоків від операційної діяльності, отриманих від реалізації товарів. Компанія має достатні кошти для обслуговування наявного боргу. Компанії Групи має кредитні лінії, відкриті в українських банках, які забезпечують кошти на основні операційні потреби (включаючи заробітну плату, податки, оборотні засоби виробництва тощо). Група вже отримала 340 мільйонів гривень, від українських банків на операційні потреби, необхідні у березні 2022 року. Компанія веде роботу з існуючими та потенційними кредиторами (у тому числі державними банками) для залучення додаткового фінансування, коли в ньому виникне потреба у майбутньому. Група контролює свої зобов'язання на регулярній основі та підтримує тісний контакт з усіма своїми кредиторами. Фінансові показники за кредитними договорами переглядають перегляду на щоквартальній основі.

Бізнес-інформація компаній Групи захищена та зберігається у належних умовах. Резервні сховища усіх бізнес-даних розташовані в різних місцях.

Хоча діяльність Компанії здебільшого поки не зазнала істотного впливу, і керівництво підготувало бюджет на 12 місяців, виходячи з відомих фактів та подій, існує значна невизначеність стосовно майбутнього перебігу воєнного вторгнення, його тривалості, а також впливу на Групу, її співробітників, діяльність, ліквідність та активи у коротко- та довгостроковій перспективі. Існує можливість декількох сценаріїв майбутнього розвитку поточної ситуації, ймовірність настання яких невідома, а ступінь впливу на Групу може бути від значного до вкрай негативного.

Також, після звітної дати та до дати випуску цієї фінансової звітності, Компанія здійснила залучення позик на загальну суму 177 757 тис.грн. для забезпечення операційних потреб та посівної кампанії.